

Kopernik'ten Galileo'ya Bilimsel Devrim

Örgütlü Ateizm, Aydınlık Bir Yarın İçin Tek Seçenek

Onur ROMANO

İÇİNDEKİLER

- 1 **Bilinmeyen Disiplin: Felsefe**
Eric ROSE
- 4 **Kopernik'ten Galileo'ya Bilimsel Devrim**
Ege Can KARANFİL
- 7 **Dinin Sanat Üzerindeki Etkisi**
Taha Göker GÖKÇİNAR
- 10 **Kusursuz Yörünge**
Ögetay KAYALI
- 13 **Merkezkaç Kuvveti ve Gerçek Olmayan Kuvvetler**
Ege ÖZMERAL
- 16 **Örgütlü Ateizm, Aydınlık Bir Yarın İçin Tek Seçenek**
ONUR ROMANO
- 23 **Sizi Gücendirdik mi?**
Semih ÇÖRE
- 25 **"Nasıl Ateist Oldum?" Köşesi**

KÜNYE

Editör

Erhan Kılıç, Bahar Kılıç

Redaktör

Belkıs Dalkıranoglu

Fizik Köşesi

Ege Özmeral

Felsefe Köşesi

Taner Beyter

Mehmet Mirioğlu

Astronomi Köşesi

Ögetay Kayalı

Web Sitesi

Erhan Kılıç

Tasarım ve Mizanpaj:

Deniz Dalkıran

Utku Sakallıoğlu

Osman Budak

O. Sertkaya

Bilinmeyen Disiplin: Felsefe

Eric ROSE

Buradayız.

Bu andayız.

Yaşamda mıyız?

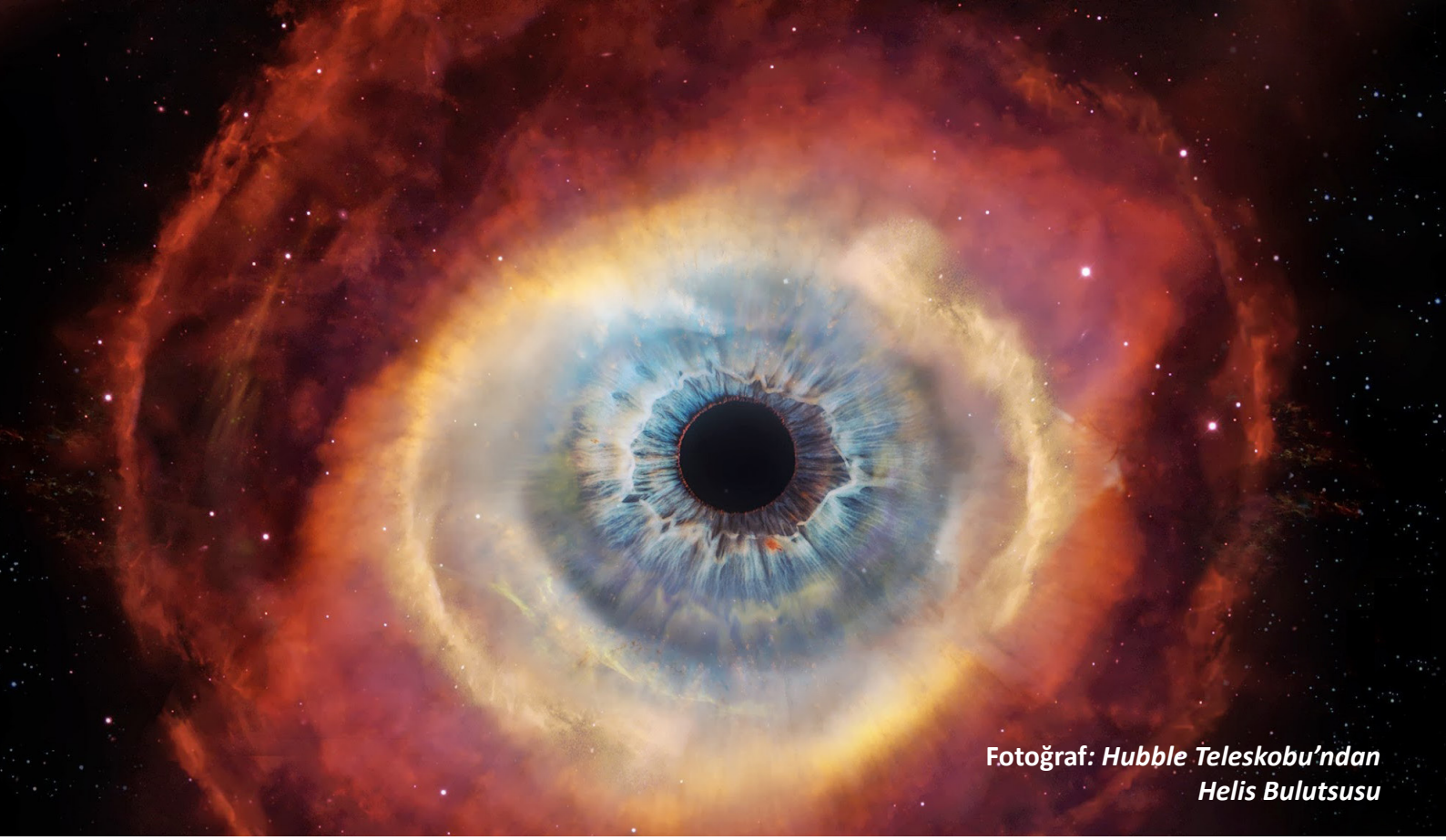
Ölüm ne demek?

Bir şartlandırma ötesinde kimim ben?

Düşüncemizin içinde kaos ve düzen arayışındayız. Ama bu düşünce düzenine nereden gideceğimizi henüz bilmiyoruz. Doğduğumuz yüzyılın farkına varamadan **zaman, oluş, mekan** ve **ölüm** gibi terimlerin arasında kaybolduk. Düşüncemizin derinliklerinde buraya ait olup olmadığımız, neyi bilmek istediğimiz ve neyi bilebileceğimiz saklı. Bu yazımda anlatmak istediğim şeyin ne olduğunu henüz bende tanımlayamıyorum. Yine de büyük bir işe kalkışıp felsefenin aslında ne olduğunu anlamak ve anlatmak arzusundayım. Satırlarıma başladığım ilk kelime ve son kelime arasındaki **“felsefe”** kavramını bu yazımda ben de sizlerle birlikte bulacağım.

Felsefeyi anlatırken, dikta tanımlardan uzak durmanın önemli olduğu, Yunanca aslına veya kelime kökenine inmenin gereksiz olduğu kanısındayım. Herhangi bir kelime yaratmadan da, bu kelimenin anlattığı kavrama ulaşabileceğimiz

kesindir. Öncelikle kavram ve kelime arasındaki ilişkiye inmenin bu yazıda önemli bir yer tutacağını belirtmeliyim. Yeni doğduğumuzu ve mekan kavramıyla tanıştığımızı farz edelim. Henüz zamanla ve değişimle (oluş) tanışmadık. Gözlerimizin, tenimizin ve kulaklarımızın algıladığı kadar dünyanın farkındayız. Oldukça güç olsa da hareket eden nesnelere ve bize yöneltilen seslere doğru yöneliyoruz. Ses, var olmakta olan her varlığın çevresiyle kurduğu ilişkinin ürünüdür. Bu ürün yaşamımızı devam ettirmeyi, değiştirmeyi, iletişime geçmeyi ve yeryüzü olarak adlandırdığımız mekanda yaptığımız veya yok ettiğimiz her şeyin ilk nedenini oluşturur. Sesler,

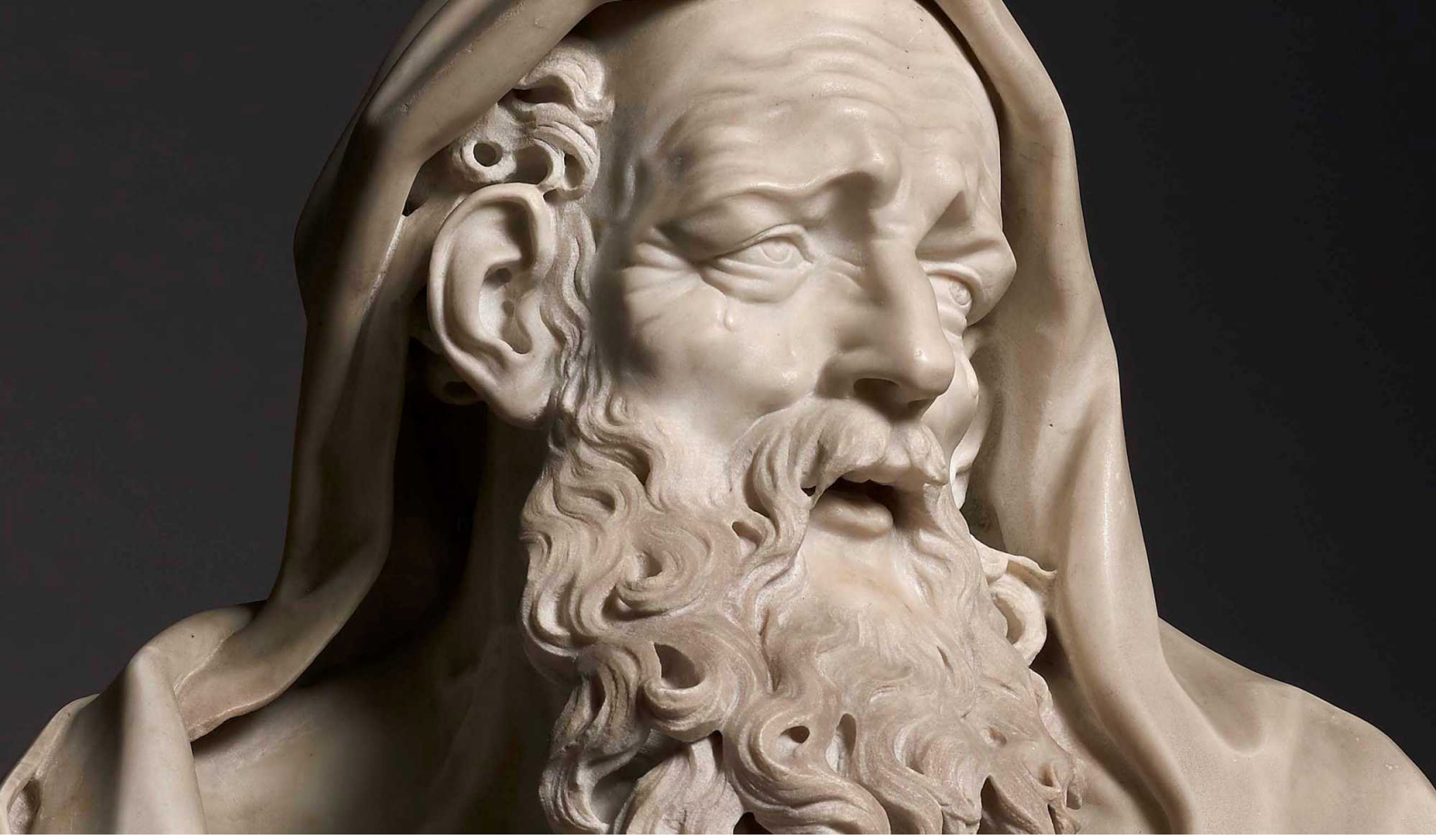
Fotoğraf: *Hubble Teleskobu'ndan*
Helix Bulutsusu

Bilmek isteriz. Gidilebilecek tüm sınırların ötesine geçerek varlığımızın biricik sebebini, kaynağını ve sonunu merak ederiz. Bu merakın kuvveti, bize ulaştığımız her bilgi ve kabulün yeniden sorgulanması gerektiğini hatırlatır.

anlamli birlikteliklerle kelimeleri oluşturur. Ancak yaşamın devam etmesinde kelimeler yeterli midir? Kelime, bir su şırltışından, bir rüzgar uğultusundan veya bir süpernovanın patlama titreşiminden farksızdır. Eğer bu kelimeye kavram yüklenmezse, meydana çıkan kelime yalnızca bir sestir. Ancak kavram, şu an elimizde bulunan her şeyin; varoluşumuzun, yok oluşumuzun, var etmemizin ve yok etmemizin temel ve asli nedenidir. Kalem nesnesine yüklediğimiz kelime onu kalem yapmaz. Ancak kalemin ne olduğunu tanımladığımız ve bu tanımlamayı kullanışlı bir genel kavram karşılığı olarak kullandığımızda kalemdir. Kalem, el yardımıyla kullanılan ve

içinde genellikle mürekkep veya kurşun maddesi bulunan, yazma eylemini gerçekteşiren araçtır dersek bir tanımlama içine hapsedmiş ve kalemi kavramsallaştırmış oluruz. Bizler kavramlarla varlıkları tanımlar ve kavramlarla değerlerimizi belirleriz. Bu yüzden felsefenin bir kelime değil bir kavram temellendirme girişimi olduğunu ısrarla söylemeliyiz.

Kendini çevreleyen doğada insanın yapabileceği tek şey, varoluşun bilmecesini yavaş yavaş, adım adım çözmektir. Felsefe, sonsuz olanı, her şeyin temelinde yatan nedenleri ve yasalarını kavrama çabasının bir zorunluluğudur. Bilmek isteriz. Gidilebilecek tüm sınırların ötesine geçerek varlığımızın biricik sebebini, kaynağını ve sonunu merak ederiz. Bu merakın kuvveti, bize ulaştığımız her bilgi ve kabulün yeniden sorgulanması gerektiğini hatırlatır. Bu hatırlatış aslında felsefeyi en önemli zeminlerinden biri haline getiren yenilenebilirlik ve sürekliliğine işarettir. Felsefeye besledikleri ilgiyle birlikte henüz onu tanıma fırsatı bulamamış kişiler, felsefeyi vaat ettiklerini karşılamaktan uzak, anlaşılması zor ve ilk başta uyandırdığı ilginin aksine aslında anlamsız bir arayış olarak nitelendirebilir. Bu yanılgı aslında

Fotoğraf: Heraklitos'un büstü.
Giacomo Antonio Ponsonelli (1634-1735).

herkesin sorabileceği sorulardan çekinerek, kendi düşünme ve bilgilenme yeteneğini geliştirmekten çok, bu sorulardan çıkarılması gereken sonuçların hazır olarak bulabileceğine ilişkin beslediği umuttur. Ancak felsefe bir umut, hayal veya gerçekliğinden emin olmadığı hiçbir şey vaat etmez. Felsefe ancak ve ancak gerçekliğe giden yolda tüm olasılıkları yine kişiyle birleştirmek için girişilen savaştır.

Felsefe Tarihindeki Tüm Filozoflar Yanıldı mı? Gerçeklik Neden Bilinmiyor?

Spekülatif düşüncenin karmaşıklıklarını tanımayan için felsefe şaşırtıcı bir girişimdir. Felsefeye yeni başlamış bir okuyucunun, "Eğer filozoflar ne aradıklarını bile bilmiyorlarsa, onu bulmalarını nasıl bekleyebiliriz?" diye düşünmesi olasılıklıdır. Filozof, bir şeye bilim insanı gibi "Neden?" sorusunu sormakla yetinmez. Buna "Nasıl?", "Ne için?" sorularını da yöneltir. Tüm bu sorulara verdiği yanıtla, sistemli bir filozof evreni ve insanlık tarihini bir bütün olarak yanıtlama istencindedir. Felsefe bir çelişkiler zinciri değildir. Bir filozoftan sonra zaman, mekan ve kavram değişebilir. Bir filozofun söylediği tüm savlar reddedilmiş veya gücünü yitirmiş olabilir. Yine de filozof bu düşünce yığınını koyduğu şeyle felsefi

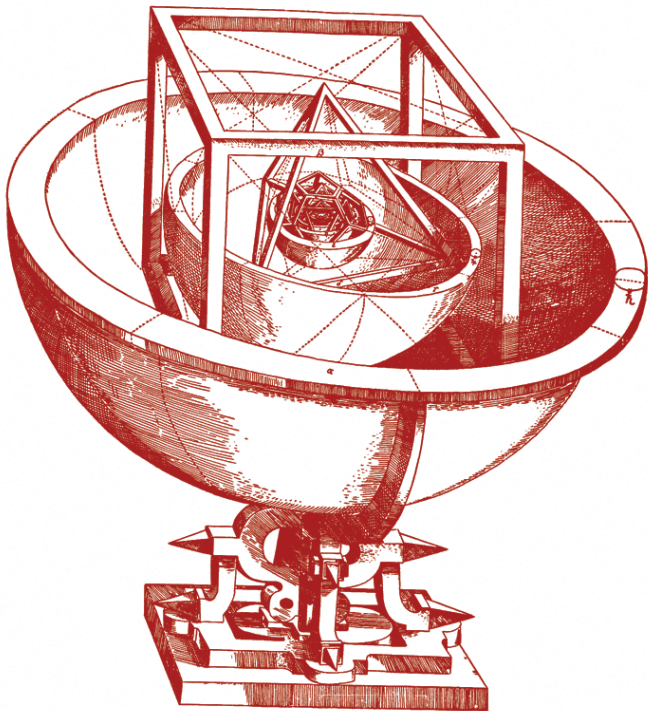
duruşu ve gerçekliğe giden yolu besler. Felsefe için zamanla değişim içine girdiğini ve bu değişimin onu gereksiz bir uğraş haline getirdiğini söylemek ve üstüne üstük onu bilimden daha alçak konuma düşürmek, bilim tarihinden istenmeyen ve eksik bulunan durumların değiştirilmiş veya çıkarılmış olduğu gerçeğini gizlemektir. Bilim de bunu yapmış, yepyeni düşünce ve ispatlarla modern bilim çağını dönüşüm ve yeniliği zorunlu bir eylem olarak sabitlemiştir. O halde felsefeyle ilgilenen bir okurun ilk olarak farkında olması gereken şey, aslında herkes için aynı olan gerçeklere dayandırılan sonuçların, farklı olabileceği olasılığıdır. Nasıl ki toplumun oluşabilmesi için farklı ilgi ve yetilerle donanmış insanlara gereksinim varsa, içinde birbirine zıt ve farklı pek çok öge ve özelliğin hepsini birden barındıran dünya ile ilgili gerçeği, bir bütünsellik içinde ortaya koyabilmek içinde farklı düşünüş biçimlerine ihtiyaç duyarız. Her filozofun kendine özgün sisteminin olması, bizim felsefeyi asılsız ve saçma olarak kabul edip, ona yüz çevirmemize gerekçe temin etmemelidir. Aslında, şu bir gerçekliktir ki, felsefenin kesinsizliğinden en çok tedirginlik duyanlar, sorgulamaktan çok inanmaya kaçınılmaz bir gereksinim duyanlar arasından çıkmaktadır.

Kopernik'ten Galileo'ya Bilimsel Devrim

Ege Can KARANFİL

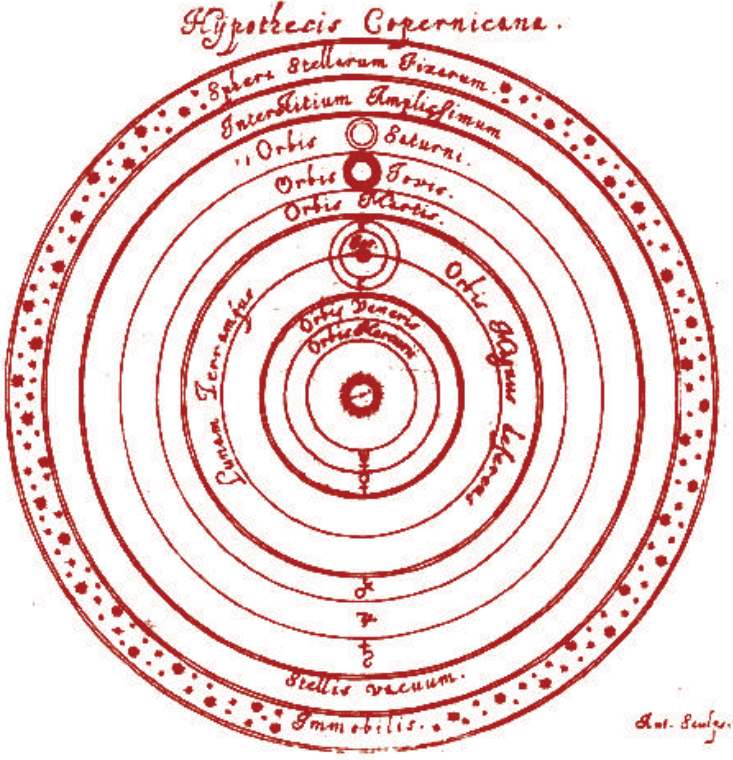
16. ve 17. yüzyıl Avrupası, kilise baskısı sebebiyle, MÖ. 4. yüzyılda yaşamış Aristo ve Platon'un öğretilerine saplanıp kalmıştı. Bunlar, evrenin yaratılış amacının bizim varlığımız olduğuna kolayca inandırabilecek öğretilerdi. Ölüm sadece burada vardı. Bizleri çevreleyen gökyüzündeki geri kalan her şey ise "kusursuz" dairesel yörüngelerde hareketler yapmaya izinli sonsuz ömürlü gök cisimleriydi.

1 6. ve 17. yüzyıl Avrupası'nın öğretilerinin bir sorgulama mekanizması yoktu. Yüzyıllardır gelişen astronomi, artık bu öğretiler ile çelişiyordu. Güneş, Ay ve yıldızlar uygun bir periyotta hareketlerine devam ediyorlardı ancak, gezegenler beklenen şekilde davranmıyorlardı. Gemicilikte, tarımda kullanılan astronomi bilgileri oldukça önemliydi ve astronomlar, bu "antik" öğretilerden çıkmamak için, gözlemlerini onlara uyarlamaya çalışıyorlardı.

Kopernik, her ne kadar genel kabul gören görüşlere karşı çıkmak istemese de; bu öğretileri kendi içinde **uyumlu**, daha **basit bir matematik** içeren, **açıklama gücü yüksek** ve **evrensel** bir sisteme dönüştürmeyi istiyordu. Bunun için kullandığı hipotez de aslında önceki öğretiler kadar eskiydi. Kopernik, MÖ. 3. yüzyılda yaşamış **Aristarkus** isimli bilginin, **Güneş merkezli modelini** ileri sürdü. Hem dönemin bilimsel birikimi bu hipotezdeki bir çok soruyu cevapsız bıraktığından, hem de dönemin bağnazlarının tepkisinden dolayı, Kopernik susturuldu. Ancak ne Kopernik'in ne de çevresindekilerin tahmin edemeyeceği bir şey vardı. Kopernik'in ortaya attığı bu hipotez, ileriki yıllarda bilim tarihi için **devrimsel** bir özellik taşıyacaktı.

Kopernik'in çalışmalarını takip edenlerden biri, Danimarkalı bir soylu olan **Tycho Brahe** idi. Gökyüzü olaylarını öngörmenin mümkün olduğunu öğrenmesi, ona oldukça heyecan vermiş olacak ki, heyecanının peşinden gidip, astronom olmaya karar verdi. Kopenhag yakınlarındaki Hveen adası, Danimarka kralı tarafından Tycho'ya verildi ve döneminin en büyük **astronomi gözlemevi**, kralın mali desteği ile Tycho tarafından kuruldu. Kralın ölmesiyle, gözlem evi kapatılmak zorunda

Tycho ve Kepler beraber çalıştıkları süre boyunca birbirlerini hiç sevmediler. Buna rağmen, birbirlerine ihtiyaçları olduğunu biliyorlardı. Tycho'nun titizlikle hazırladığı astronomik tablolar, Kepler'in devrim niteliğindeki çalışmasının ardındaki en önemli sebeplerden biriydi.

kaldı. Çalışmalarının geri kalanına Prag'ta **saray matematikçisi** olarak devam edecekti.

Tycho'nun kendine has bir evren görüşü vardı. Tycho'ya göre, Dünya da dahil olmak üzere, tüm gezegenler Güneş'in çevresinde dönmekteydi. Ancak Tycho, bunu matematiksel olarak ispatlayacak bir yeteneğe sahip değildi. Bu yeteneğe sahip olan "**kahramanımız**" ise çok yakında oyuna dahil olacaktı. Tycho, Kopernik'in çalışmalarını takip ediyordu. Johannes Kepler ise Tycho'nun çalışmalarını heyecanla takip ediyordu.

Bir yaz günü, Kepler bir kasabada lise matematiği anlatırken, eşkenar üçgenin iç ve dış çemberleri arasındaki oranın, **Jüpiter** ve **Satürn**'ün yörünge çapları oranıyla neredeyse aynı olduğunu fark eder. Dersten çıkıp koşa koşa bir model tasarlar. Eski çağların düzgün katı cisimleri ile yaptığı bu modelleme, olgusal anlamda eksiklere sahipti ancak, gerçeklik payı da yok değildi. Bu düşüncelerini yayımladığı "**Mysterium Cosmographicum**" isimli kitabı, Tycho'nun dikkatini çekti ve Kepler, zaten önceden beri çalışmalarını takip ettiği Tycho'nun yanına asistan oldu.

Tycho, ona ilk olarak gezegen yörüngeleri ile ilgili görev vermişti. Kepler de çalışmalarına ilk olarak en "**aykırı**" çocuk olan **Mars**'tan başlamıştı. Uzun uğraşlara karşın Kepler, gözlemleri ile çembersel yörüngeler arasındaki farkı gideremedi.

Kepler, yıllarca süren çalışmalar sonucunda, geometrik değil, **fiziksel bir açıklama** yapmaya çalışma kararı aldı. Hatta, önce probleme daha temelden yaklaşmayı düşündü. (Unutmayın, ne kadar temelden yaklaşırsanız o kadar kolay görürsünüz.) Yörüngeler **Platon**'un öğretilerindeki mükemmeliyette olmak zorunda değildi. Mars'ın yörüngesini, bir odağında Güneş bulunan bir **elips** olarak düşündüğünde, tüm problemler çözülüyordu.

Kepler, devrim niteliği taşıyan çalışmasına, yaptığı diğer çalışmaları da ekleyip 3 temel yasasını oluşturdu: Gezegenlerin yörünge hareketlerini açıklayan **Elipsler yasası**; Gezegenin eşit zamanlarda **eşit alanlar** taradığını açıklayan 2. yasası ve yörüngesindeki **hızını ve periyodunu** açıklayan 3. yasası.

Kepler'in, Kopernik'in, Brahe'nin, Galileo'nun açtığı yoldan ilerleyen Newton, dünyanın nasıl işlediğini bütünüyle anlamlandırmıştı. Artık Dünya öngörülebilir, anlaşılabilir bir hal almıştı.

Geliştirdiği yöntemlerle, Aristocu düşüncenin sınırlarından çıkarak, hayal gücüyle deneyler gerçekleştiren Galileo, düşen cisimlerin hızının **kütleyle bağlı olmadığına** farkına vardı. Enerji korunumu ile ilgili de çalışmalar yapan Galileo, bir şey daha fark etmişti. İki yükselti arasında hareket eden bir top düşündü. Bu iki yükseltiden birini ortadan kaldırırsak, top gereken yüksekliğe hiç ulaşamayacağından sahip olduğu hızla **harekete devam etmeliydi**..! İşte bu! Dünya'nın hareketini hissetmememizin sebebi buydu! Yeryüzündeki her şey onunla birlikte hareket halindeydi. Kepler'in cevap veremediği soruyu cevaplamıştı Galileo. Artık, Aristocu evren modelinden uzaklaşmış insanların kabul edebilecekleri, iyi açıklanan bir görüş vardı!

Ne yazık ki, o dönemin Avrupası'nda hiç bir başarı cezasız kalmıyordu. Galileo'nun başı kiliseyle belaya girmişti ve bilimsel devrim artık **İtalya'dan** da kovulmuştu. **Isaac Newton'un** zihninde macerasına devam etmek üzere, **İngiltere'ye** geçmişti devrim.

Newton'ın dediği gibi, "**Bilim devlerin omuzları üzerindeydi**". Kepler'in, Kopernik'in, Brahe'nin, Galileo'nun açtığı yoldan ilerleyen Newton, dünyanın nasıl işlediğini bütünüyle anlamlandırmıştı. Artık Dünya öngörülebilir, anlaşılabilir bir hal almıştı. Bilimsel devrim'in uzun yolculuğu ise, son durağından çok çok uzaklarda, hızla devam ediyordu ve edecekti.

Kaynakça:

David L. Goodstein ve Judith R. Goodstein, Feynman'ın Kayıp Dersi, Alfa Yayınları 1. Baskı

Cemal Yıldırım, Bilimin Öncüleri, Bilim ve Gelecek Kitaplığı 6. Baskı

Tycho ve Kepler beraber çalıştıkları süre boyunca birbirlerini hiç sevmediler. Buna rağmen, birbirlerine ihtiyaçları olduğunu biliyorlardı. Tycho'nun titizlikle hazırladığı **astronomik tablolar**, Kepler'in devrim niteliğindeki bu çalışmasının ardındaki en önemli sebeplerden biriydi.

Bilimsel Devrim kolay olmuyordu. Kepler'in çalışmalarında bir sorun daha vardı. Eğer gerçekten Dünya evrenin merkezinde değilse ve Güneş'in etrafında ve kendi eksenini etrafında hızla dönüyorsa biz nasıl bunu **hissetmiyorduk**? Ya da, yüksek bir binadan bıraktığımız cisim nasıl oluyordu da, aynı doğrultuda aşağı çarpıyordu? Belki şu an sizler için cevaplaması çok kolay sorular ancak, dinamik üzerine henüz bir çalışma yapılmamış 17. yüzyılda cevaplaması oldukça zor sorulardı. Bunların cevabı ise, Kepler'e "**Hakikatin araştırılmasında, hakikatin dostu olan bir ortağa sahip olduğum için kendimi gerçekten kutluyorum**" yazan bir mektup yollayan **Galileo Galilei'den** gelecekti.

İtalya'da Galileo, çok basit düzenekler kullanarak deneyler yapmaya başlamıştı. Bu yaptığı deneyleri matematik kullanarak çözümleyebilirdi. İnsanlığı değiştirecek bir disiplin, Galileo sayesinde doğmaya başlamıştı.

Dinin Sanat Üzerindeki Etkisi

Taha Göker GÖKÇİNAR

İyilik, güzellik, hoşluk gibi insan için “olumlu” kavramların sanat konusu olmasının altında yine bu kavramların dinen olumlanıyor olması yatar. Belirtmek gerekir ki; insan iyiye iyi, kötüye de kötü diyebilmek için değişmez yahut sarsılmaz bir kaynak göstermek de istemiş, belki sayısız farklı kabulden sonra nihai olarak kutsal saydığı değer ve inançları göstermiştir.

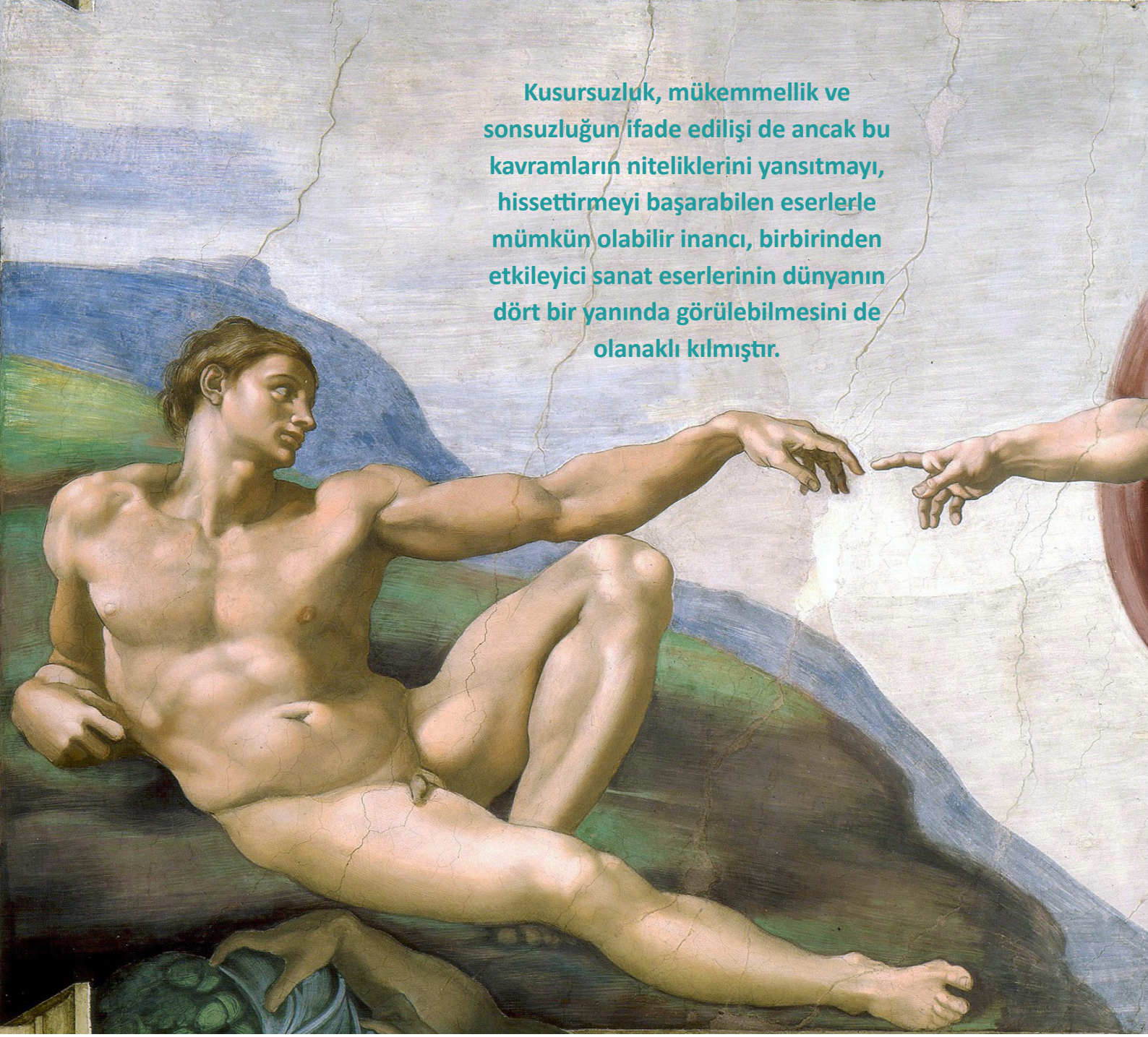
“Doğru” olma kaygısı günümüzde de büyük önem taşıyan ve vazgeçilmesi pek de mümkün görünmeyen bir kaygı türü. İnsanın varoluşundan beri, hareketlerinin temelinde doğru dinamiklerin olmasını istemesi, hatta hareketlerinin temelindeki dinamikleri doğrulama/olumlama çabasında oluşu bundandır. Şimdi daha rahat görebiliyoruz ki, sanatın din ile şekillenışı ve gelişiminin de, bahsini ettiğimiz üzere birtakım psikolojik ve duygusal kaygılar temelinde geliştiğini iddia etmek pek de yersiz sayılmaz. Bu konuda en popüler örneklerden biri olan Antik Yunan, dini ve kutsal değerlerini edebiyata, heykele, mimariye taşımış; en usta sanatçıları da bu değerleri en iyi dokuyan ve işleyenlerden çıkarmıştır. Hatta bu örneği tarihteki diğer bütün uygarlık ve milletler için de vermiş olsaydık, pek de abartmış olmazdık. Çeşitli pagan inanışlar, İbrahimi dinler, putperestlik ve diğer inanç sistemleri arasında temelde nice farklılıklar bulunsada, tüm dinlerin sanat ile somutlaşan ifasını görmek mümkündür. Eski zamanlardan günümüze doğru tarihsel bir yolculuk yapabilme şansımız olsaydı, neredeyse bütün mimari eserlerin tanrı veya kutsal sayılan başka öğeler adına

Dinlerin tarih öncesinden beri sanatın biçim ve niteliğine olan etkisi su götürmez bir gerçek. Elbette bunun etkenlerinden biri de yaşam ve oluşun dinamiklerinde tanrısal, dini, ruhani sebep ve ilişkiler görülmesidir.

yapıldığını görebilme imkanımız da olurdu. Dinin, sanat üzerindeki etkisinin öylesine büyük olduğunu görüyoruz ki, Türkiye topraklarında sanat ürünü olarak kabul gören birçok cami, kilise, medrese, anıt mezar, türbe ve benzeri mimarilerin dini sebepler dışında estetik kaygılarla da ziyaret ediliyor olmasına ve ilgi odağı olmasına şaşmamalı.

Kusursuzluk, mükemmellik ve sonsuzluğun ifade edilişi de ancak bu kavramların niteliklerini yansıtmayı, hissettirmeyi başarabilen eserlerle mümkün olabilir inancı, birbirinden etkileyici sanat eserlerinin dünyanın dört bir yanında görülebilmesini de olanaklı kılmıştır. Dinin mensuplarının niteliksel ve niceliksel gücü ile, o dini çevrenin ortaya koyduğu eserin niteliksel ve niceliksel gücü arasında da elbette bir doğru orantı gözlemliyoruz. Günümüzde en fazla mensubu olan Hristiyanlık inancının, sanatın her alanından dünya mirasına kazandırdığı birçok eser de sanat çevresinde kaydadeğer bir şöhrete sahip. Kutsalın sanatsal ifasının gücünün de yine aynı kutsalın, kutsallık derecesiyle doğru orantılı olduğunu görmek mümkün.

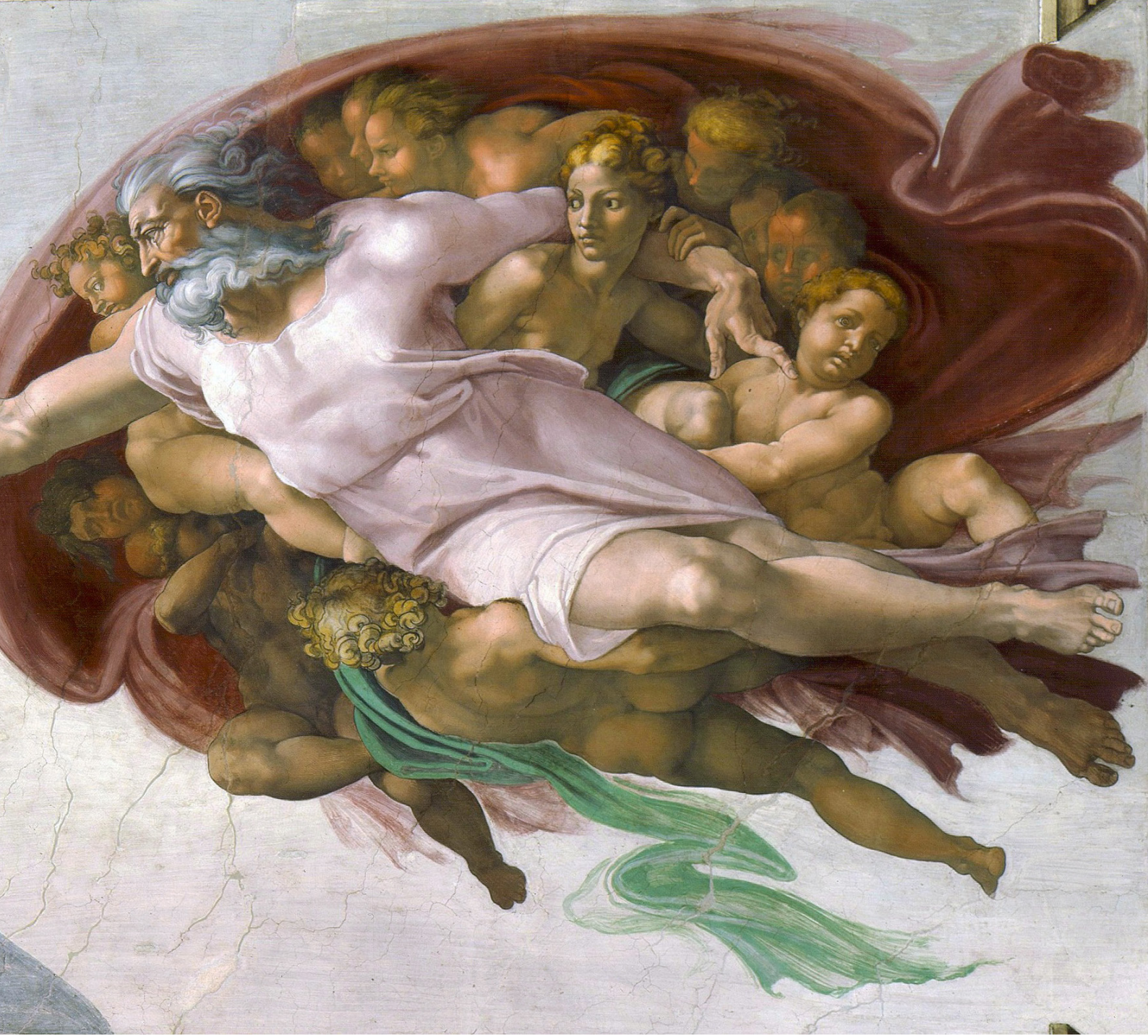
Kusursuzluk, mükemmellik ve sonsuzluğun ifade edilişi de ancak bu kavramların niteliklerini yansıtmayı, hissettirmeyi başarabilen eserlerle mümkün olabilir inancı, birbirinden etkileyici sanat eserlerinin dünyanın dört bir yanında görülebilmesini de olanaklı kılmıştır.

Brezilya'nın Rio de Janerio kentinde denizden 700 metre yükseklikte bir tepe üzerine inşa edilen ve eşsiz manzarasıyla büyüleyen 38 metre uzunluğundaki Kurtarıcı İsa heykeli, Mısır'ın Kahire kentinde bulunan ve binlerce yıl boyunca niceliksel anlamda dünyanın en büyük mimari yapısı olan, Mısır firavunu Khufu'nun anıt mezarı niteliğindeki Keops Piramidi, eskiden Rodos Adası'nda bulunan, tunçtan inşa edilen 32 metre yüksekliğindeki Antik Yunan tanrısı Helios heykeli ve Suudi Arabistan'ın Mekke şehrinde bulunan, sanılana göre İbrahim peygamberden bu yana varlığını korumuş olan Kabe'nin etrafını yaklaşık 400.000 metrekarelik alanla çevreleyen ve bünyesinde yaklaşık 800.000 insan barındırma kapasitesi olan büyük ibadethane Mescid-i Haram, bahsettiğimiz bu görkemliliği ve kutsallığı yansıtmak için inşa edilmiş yapılardan yalnızca bazıları... Bu yapılar aynı zamanda sanatın

en güzide halini gösterebilme kaygısı ile yapılmış ve hepsi de ifade ettikleri dini ve tanrısal değerlerin niteliğini hissettirebilmek amacıyla inşa edilmiştir. Konsept olarak Tanrı'nın mükemmelliği ve kusursuzluğu estetik açıdan, sonsuzluğu ve kudreti ise niceliksel olarak ifade edilmiş; günümüzde yahut geçmişte bu ifade yollarında, farklı şekilde ifade biçimlerine de rastlayabiliyor olsak dahi, Tanrı'nın ve dini kutsalların nitelikleri sanatta mutlaka doğrudan hissettirilmeye çalışılmıştır.

Tüm dinlerde az veya çok miktarda farklılıklar gösterdiğini göz önünde bulundurmakla beraber; günah, yasak, yanlış, kötü gibi kavramları doğrudan veya dolaylı olarak çağrıştıracak konuların sanatsal çerçevede işlenmemesi, işlense dahi o konunun dindeki yerinin vurgulanması ve konuyu olumlayan herhangi bir unsura yer verilmemesi dikkatimizi

çekiyor. Tabii ki, bunun sebebini kestirmek pek zor değil. Dini emir ve kuralların elbette sanat üzerinde de hükmü olmuştur. Örneğin, yakından bildiğimiz gibi, İslam'da çıplaklık, cinsellik gibi konularda kırılması imkansız tabular ve katı yasaklar zinciri vardır. Bu tavrın aynı konuların sanatsal işlenişi için de geçerli olduğunu görüyoruz. Dünya tarihinde görebildiğimiz üzere, uzunca bir dönem din dışı unsurların sanatın konularına dahil edilmemesi, dinen uygun olmayan her türlü durumun sanat çerçevesi içinde ele alınmaması, dinlerin sanata yön verebilme gücüne de bir örnek teşkil eder. Yani dinler, her ne kadar sanatın özellikle teknik ve pratik anlamda gelişimi ve ilerleyişine dolaylı olarak destek sunsa da, konuları sınırlaması, sansürlemesi ve yasaklaması ile de sanatın başka insanlara ulaşamaması, kendini gerçekleştirememesi açısından sanatı büyük oranda kısırlaştırmaktadır.

Bilinen insanlık tarihinin başından beri, dini inançların dünyada varlığı ve etkinliği söz konusu ve bu inanç sistemlerinin sosyal ve kültürel alanda insan hayatına fiziksel ve düşünsel çerçevede ne denli müdahale ettiği çok açık. Sanat ise insanın yaratıcılığının sınırlarını ortadan kaldıran, insanı alabildiğine özgür bırakan bir alan. Sanatçı hür olmak, dilediği yerde gezinmek istiyor. İşte tam bu noktada insan ve din kavgası başlıyor gibi görünüyor, ki bu gerilim de sanatı besliyor. Bu durum bir çelişki gibi görünse de, sanatın ne olursa olsun, her koşulda yaşayabileceğine dair bizlere bir ipucu veriyor. Çünkü sanat, her tür konuyu malzeme edinebilir ve işleyebilir niteliklere sahip. Bu noktada da sonsuzluğun, yaratıcılığın ve kudretin sanat karşısında bir malzeme olmak dışında hükmü kalmıyor.

Kusursuz Yörünge

Ögetay KAYALI

Dünya, şu ana kadar bildiğimiz, tek yaşam barındıran gezegen. En azından Güneş Sistemi içerisindeki, kompleks bir yaşam barındıran tek gezegen. Bu yüzden Dünya’da yaşam şartlarının oluşmuş olması, düşündürücü bazı sorulara temel oluyor. En basitinden “yaşanılabilir bölge” için bir tanımlama yapıyoruz.

Sıvı su, yaşamın sürdürülebilirliği bakımından, biyokimyasal olarak önemli rol üstlenen moleküllerden biri. Pek kolay bulunmuyor olması da onu iyi bir belirleyici kriter yapıyor. Biliyoruz ki su, bir atmosfer basınçta, 0 ile 100 derece arasında sıvı formunda bulunur. Dolayısıyla sıvı su barındırması gereken bir gezegen için sınır sıcaklık şartlarını kabaca belirlemiş oluruz. Bundan sonra tek yapmamız gereken, yıldız bakıp onun, suyun sıvı halde bulunabilmesi için, bir gezegenin ondan ne kadar uzak olması gerektiğini hesaplamaktır.

Kabaca hesaplamalarla bunu bulmak oldukça kolaydır. Yıldızın tipine göre yaptığı ışıma (radyasyon) miktarı değişir. Gezegenin boyutu ve yıldızından olan uzaklığı da, bu toplam ışımanın yüzde kaçını alacağını, dolayısıyla ne kadar ısınması gerektiğini belirler. Eğer çok uzak ve çok küçük olursa, çok az bir ışıma yakalayacağından çok soğuk olur. Aksi durumda ise çok sıcak olur.

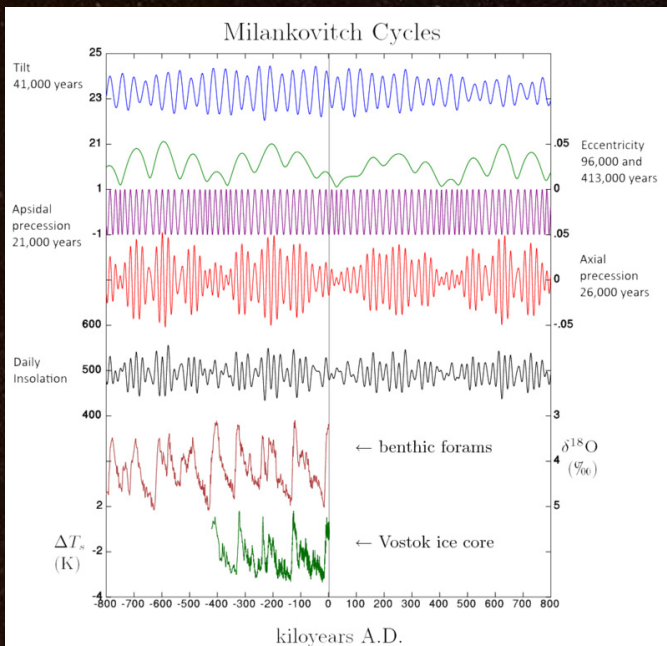
Böylelikle yıldızdan belirli bir uzaklık aralığındaki bir bant, yaşanabilir bölgeyi ifade eder. Dünya, haliyle yaşanabilir bölge tanımına uyması gerektiği

için, bu aralıkta yer alır. Bundan sonra diğer bulduğumuz gezegenler için basit bir eleme yapabiliriz.

Gel gelelim, bu durum birçok otoritenin tedirgin edici bir mükemmellik varmış hissine kapılmasına sebep olur. Gezegen öyle iyi koşulları sağlamış olsun ki, yaşam barınabilsin. İşte Dünya’da biz bu yüzden yaşıyoruz! Çünkü tüm şartlar “yaşam için” mükemmel.

Bu yargı ne yazık ki çok tehlikelidir, çünkü ciddi bir mantık hatası barındırır. Bilimsel olarak argümanın geçerliliğini incelemeyen önce, mantık çevresinde bir değerlendirmesini yapalım. Her şeyden önce, eğer şartlar uygun olmasaydı, canlılık oluşmazdı (hadi bunu es geçelim, çünkü bu argümanı kullananların çoğu zaten yaratılışçı oluyor). Bu durumda Tanrı, Dünya’da yaşam oluştursaydı, bu canlılık muhtemelen yok olurdu ya da bu şartlara uyum sağlamış olmak zorunda olurdu. Haliyle eğer yaşamıyorsanız, var değilseniz, ne kadar da mükemmel olduğunu sorgulama şansınız olmayacaktır. Eh geriye kalan diğer olasılıkta da, var olduğunuzu sorgulamak sizce mantıklı olabilir mi? Zaten aksi durumda var olmayacaktınız ki, var olup neden bu soruyu soruyorsunuz? Esas soru, imkansız şartlar altında var olmamız durumunda gerçekleşirdi, fakat bizim durumumuzda sıradışı hiçbir şey yok.

Bu yüzden, şartların “yaşam için” mükemmel olduğunu düşünmek hatalıdır. Şartlar zaten

Resim: Milankovitch Döngüleri.

“yaşama uygun” olduğu için varsınız, aksi takdirde zaten olmayacaktınız. Yaşama uygun olmayan bir sürü şart varken, yaşama uygun şartlar altında, yaşamın varlığına şaşırmak, bunu mükemmel bulmak neden? Yaşama uygunsuz koşullar altında var değiliz ki, mükemmel bir yapı arayalım.

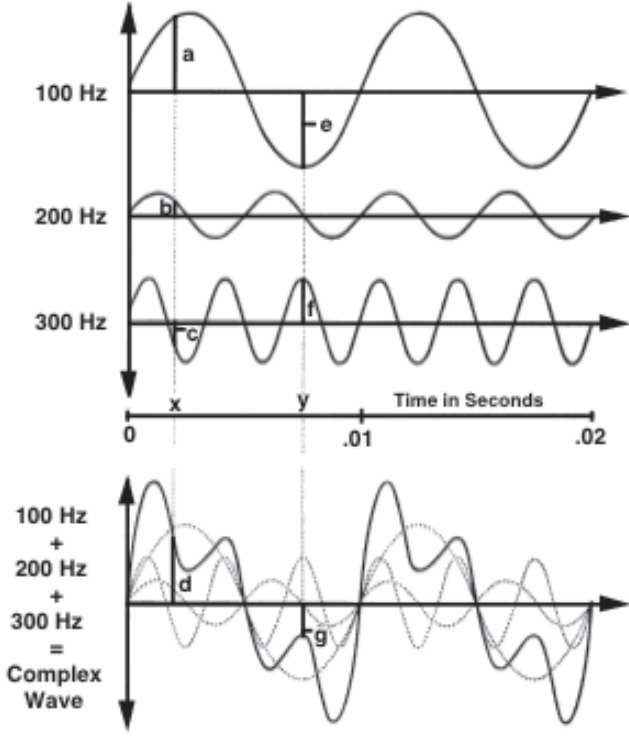
Şimdi bir de işe astronomik bir pencereden bakalım. Artık neredeyse herkes şu, “Güneş’e bir santim yakın olsak kavrulurduk” muhabbetinin hikaye olduğunu biliyordur diye düşünüyoruz.

“Ne yani boyu benden uzun olan yanacak mı şimdi?”

“Hayır hayır, öyle değil; yörünge kayarsa öyle olur.”

Bravo Einstein. Güzel deneme. Gel gelelim hatalı. Çünkü Dünya’nın yörünge parametreleri, diğer tüm gezegenler gibi “gayet normal bir şekilde” sürekli bir değişim içerisinde. Dünya’nın eksen eğikliği periyodik bir şekilde değişir, Dünya’nın yörünge eğikliği de periyodik olarak değişir, Dünya’nın yörünge basıncı da periyodik olarak değişir. Hatta bu parametrelerin değişiminin, buzul çağı gibi küresel etkileri üzerine ciddi araştırmalar yürütülmüştür ve hala yürütülmektedir (Bkz. Milankovitch Döngüleri).

Daha basit bir ifadeyle, Dünya sürekli aynı çizgi üzerinde gidip gelmez. Bu belirli bir miktar harekete sahiptir ve sürekli kayar. Aynı zamanda bu hareketi yaptığı düzlem de aşağı yukarı hareket eder. Hatta bunu yaparken, Dünya’nın dönüş ekseninin baktığı yön de değişir (yani kutup yıldızı da zamanla değişir). Eh daha ne değişsin? Yani hiçbir şey, bir kusursuzluğu sağlamak adına mükemmel bir yapıya oturmuş değil. Şimdi birileri çıkıp da “Ama bak, bu değişim bile bir düzen içerisinde” diyecek, bunu da biliyorum.

Resim: Fourier Analizi.

Bazı şeyleri çok zorlamamak lazım. Doğa, çeşitliliğin bir ürünü. Bazı şeyleri görmek, o kadar sıradan ki, bu zorlama kalıplar, işin tüm romantizmini kaçıran şeyler aslında. Mükemmel diyerek sokmaya çalıştığımız bu kalıplar, işin gerçekten arkasında bulunan harika doğa olaylarını, matematiği ve fiziği görmezden gelmemize sebep oluyor. Tüm şu ahenge bakın! Sistem komple değişiyor ve bunların hepsi basit bir takım fizik olayının olasılıksal sonuçları.

Eğer bir sayı dizisinden rastgele sayılar seçecek olursanız, bu sayıların katlarının, belirli bir düzen içerisinde ilerlediğini göreceksiniz. Bu çok normal bir şeydir. En basitinden; 3, 5, 7, 8 gibi dört tane sayı seçin, bu sayıların katlarının verdiği garip desenler ortaya çıktığında, ahenge şaşırabilirsiniz. Ama 3, 5, 7, 10 da seçseydiniz bir ahenk çıkacaktı! Hangi sayıları seçerseniz seçin, ortaokuldan da bildiğimiz, en büyük ortak bölen (EBOB)'a sahip olacaktır. Haliyle, belirli parametreler setinin, belirli bir ahenk oluşturması kadar sıradan bir şey yoktur.

Belki de burada Fourier'i anmak yerinde olacaktır. Fourier analizi dediğimiz, matematiksel bir analiz metodu vardır. Üst üste binmiş, basit fakat birçok sayıda dalga, bize tek bir dalga olarak ulaştığında, biz bu dalgaları tek tek ayrıştırabiliriz. Böylelikle, sistemi oluşturan parçaları, dolayısıyla her birine sebep olan fiziksel etkiyi ayrı ayrı incelemiş oluruz.

İlk baktığınızda sistem karmaşık görünür, çünkü birçok parametrenin sonucu üst üste binmiş durumdadır. Ama ayrıştırıp baktığınızda, hepsinin belirli periyotlar içerisinde ilerleyen etkiler olduğu görülür. Karmaşık görünen sistem ise, bu basit etkilerin toplamından ibarettir.

Dolayısıyla bir etkiler bütünü, karmaşık ya da mükemmel görünmesi, son derece sıradan bir doğa olayıdır. Kendisini tekrar etmesi, belirli olasılıklar dahilinde gerçekleşmesi, yine son derece sıradan bir doğa olayıdır. Tüm şu fiziğin ve matematiğin dansına bir bakın! Esas güzellik burada. Çeşitliliği dinleyin!

Referanslar

1. Milankovitch görseli <https://en.wikipedia.org/wiki/Milankovitch_cycles#/media/File:MilankovitchCyclesOrbitandCoresRecaptioned.png>
2. E. P. J. van den Heuvel, "On the Precession as a Cause of Pleistocene Variations of the Atlantic Ocean Water Temperatures", <<http://gji.oxfordjournals.org/content/11/3/323.short>>
3. <http://mathworld.wolfram.com/FourierSeries.html>
4. <http://hyperphysics.phy-astr.gsu.edu/hbase/Audio/fourier.html>
5. J. Laskar, La2010: a new orbital solution for the long-term motion of the Earth

Şartların “yaşam için” mükemmel olduğunu düşünmek hatalıdır. Şartlar zaten “yaşama uygun” olduğu için varsınız, aksi takdirde zaten olmayacaktınız. Yaşama uygun olmayan bir sürü şart varken, yaşama uygun şartlar altında, yaşamın varlığına şaşırarak, bunu mükemmel bulmak neden? Yaşama uygunsuz koşullar altında var değiliz ki, mükemmel bir yapı arayalım.

Merkezkaç Kuvveti ve Gerçek Olmayan Kuvvetler

Ege ÖZMERAL

Gerçek olmayan kuvvet, Newton yasalarına uymayan kuvvet olarak tanımlanır. Bu tarz bir kuvvet tanımına uyan en bilinen örnek merkezkaç kuvvetidir.

Merkezkaç kuvvetinden bahsetmeden önce Newton'un hareket yasalarını tanıyalım:

1. Bir nesne üzerine etki eden net kuvvet yoksa nesne durağan hareketine veya düz çizgide gidecek şekilde sabit hızdaki hareketine devam eder.

Bu yasa özetle şunu söyler; eğer bir cisim üzerine etki eden net kuvvet yoksa, o cisim ivmelenmez. Yani durağan halde ise durağan halde kalmaya devam eder veya hareket ediyorsa aynı hızda yön değiştirmeden hareket eder.

Mesela yere paralel şekilde duran masanın üzerinde duran bir bardak düşünelim, bu bardak üzerine uygulanan iki kuvvet vardır (havanın uyguladığı kuvveti saymaysak); yerçekimi kuvveti ve masanın bardak üzerine uyguladığı normal kuvvet. Bu iki kuvvetin vektörel toplamı sıfır (0) olduğu için bardak üzerinde net kuvvet de yoktur. Bu yasaya göre bardak durağan halde kalmaya devam eder.

Başka bir örnek vermek gerekirse, buz üzerinde hareket eden bir buz patencisi verilebilir. Buz pateni üzerinde hareket eden bir patenci için sürtünme çok küçük olduğu için, buz üzerinde hareket eden patenci hareketine başladıktan sonra hız değiştirmeden düz çizgi üzerinde hareket etmeye devam eder (tabii sürtünme çok az olsa da yine de sürtünme olduğu için belli bir süre sonra duracaktır

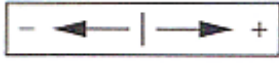
ancak bunun sebebi patenci üzerine etki eden net kuvvetin tam sıfır (0) olmamasından dolayıdır."

2. Bir nesne üzerine etki eden net kuvvet, onun kütlesi ve ivmesi ile orantılıdır.

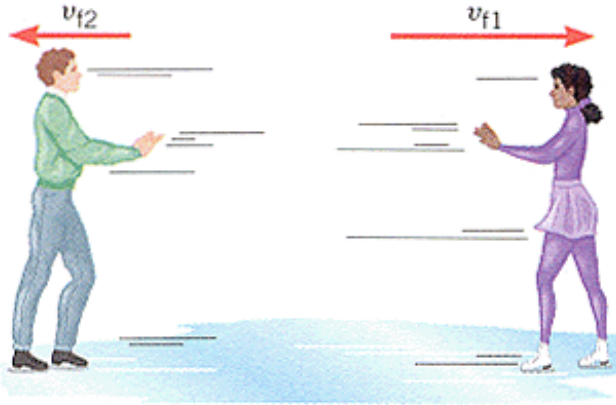
Bu yasa çoğumuzun bildiği Newton'un ünlü $F=ma$ formülünü ifade eder. Bu yasa basitçe kuvvetin ne olduğunu tanımlar ve basitçe şunu söyler: "Eğer bir yerde ivme varsa, orada kuvvet vardır". İvme basitçe hızdaki değişimdir. İlk yasada kuvvet olmadığı takdirde hızda bir değişim olmadığından bahsetmiştik, bu yasa da kuvvet olduğu takdirde kütleye oranı olacak şekilde ivme olduğunu söyler.

3. Bir cisim başka bir cisme kuvvet uyguluyorsa, kuvvet uygulanan cisim diğer cisme aynı değerde zıt yönde kuvvet uygular.

Bu yasayı günlük hayatta çok fazla sürtünme kuvvetine maruz kaldığımız için fark edemeyebiliriz, ancak ilk yasada örnek verdiğimiz sürtünmesiz buz pisti örneğine geri dönersek, bu yasanın ne dediğini daha iyi anlayabiliriz. Buz üzerinde yüz yüze bakacak şekilde yan yana iki buz patencisi düşünelim ve bu patencilerden birinin diğerini ittiğini düşünelim. Bu yasaya göre; patencilerden biri, ötekine kuvvet uyguladığı zaman, öteki patenci de diğer patenciye aynı değerde zıt yönde kuvvet uygulamış olur. Dolayısıyla her iki patenci de zıt yönlere ivme kazanırlar, 2. yasada belirttiğimiz

(a) Before "pushoff"

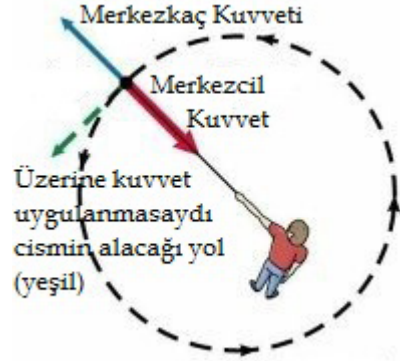
(b) After "pushoff"

formülü kullanırsak ve birbirlerine uyguladıkları kuvveti ve patencilerin kütesini bilirse, ne kadar ivme kazandıklarını da hesaplayabiliriz.

Kütle çekim yasası da bu yasalara tabiidir. O nedenle, Dünya bize yer çekimi kuvveti uyguladığı zaman, aslında biz de Dünya'ya aynı değerde fakat zıt yönde kuvvet uyguluyoruz. Elbette ki her iki kuvvet de eşit olmasına rağmen biz Dünya'ya belli bir değerde ivmelenirken (Dünya yüzeyinde bu değer yaklaşık 9.8 m/s^2 dir), Dünya bize doğru ivmelenmez. Bunun sebebi bizim külemize kıyasla Dünya'nın çok büyük bir kütleyle sahip olmasıdır, dolayısıyla aslında Dünya da bize doğru ivmelenir ancak bu ivmenin değeri epey bir küçüktür.

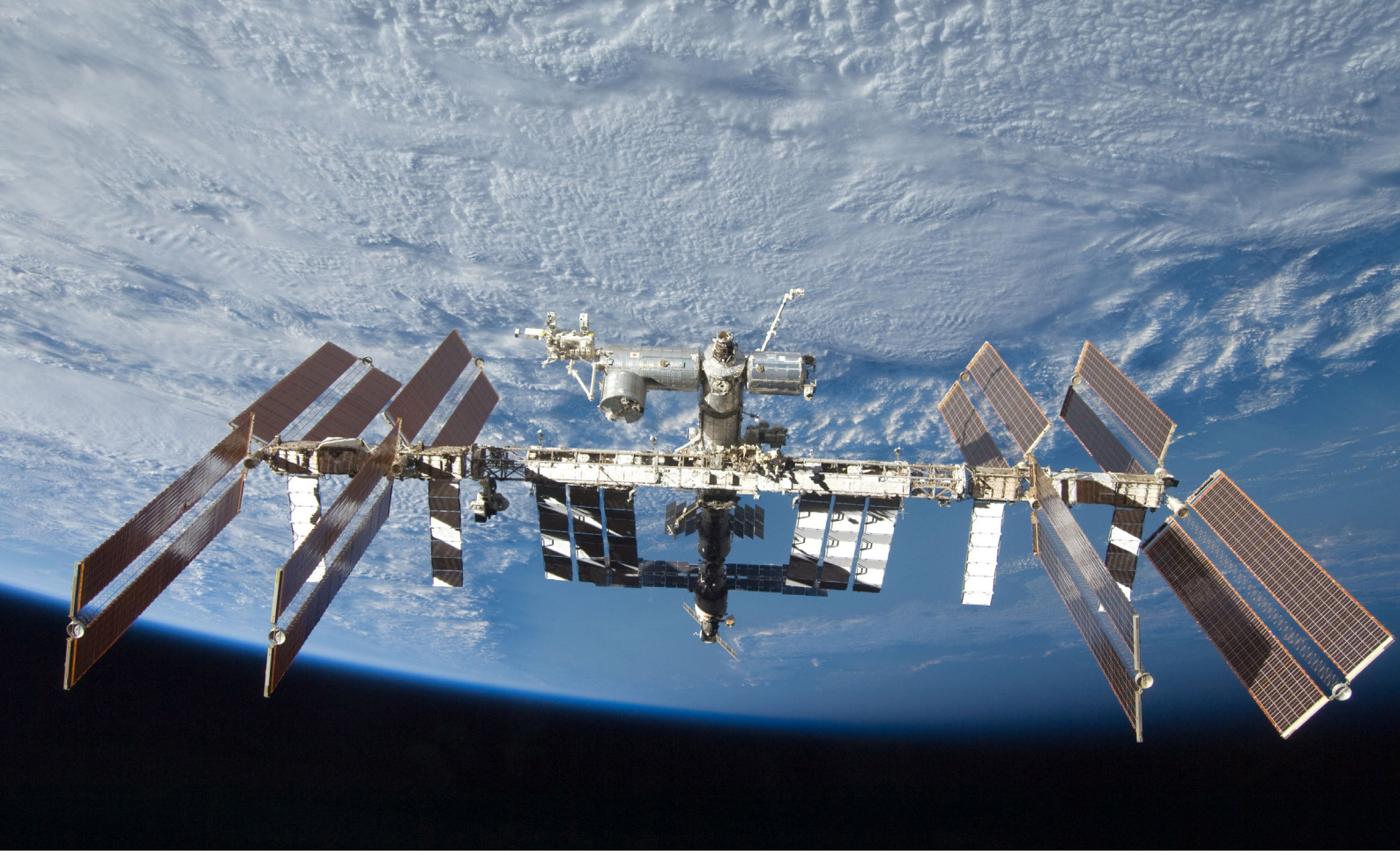
İşte gerçek olmayan kuvvet, Newton'un Hareket Yasaları'na uymayan kuvvettir. Bu kuvvete "gerçek olmayan" denmesinin sebebi, bu tarz kuvvetlerin eylemsiz olmayan referans sistemlerinde ortaya çıkmasıdır. Bunun en güzel örneği düzgün dairesel hareket yapan cisimle verilebilir. Bir merkeze göre düzgün dairesel hareket yapan bir cisim düşünelim; bunu ipe bağladığımız bir cismi ipin bir kısmından tutup döndürerek de daha iyi anlayabiliriz. 1. yasaya göre; eğer bir cisim üzerinde net kuvvet yoksa o cisim ya durağan halde kalır ya da düz

çizgi üzerindeki hareketine devam eder, ancak örneğimizde cisim düz değil dairesel hareket eder. O halde yaşamıza göre, cismin dairesel hareket etmesini sağlayan bir kuvvet olmalıdır, bu kuvvet cisme sürekli etki ederek onu merkeze çeker, dolayısıyla cisim merkezden çizgisel şekilde uzaklaşmak yerine merkeze doğru kuvvetten

dolayı merkez etrafında dairesel hareket yapar. Bu kuvvete "merkezcil kuvvet" denir ve merkezkaç kuvvetinin aksine gerçek bir kuvvettir, yani Newton'un yasalarına uyar.

Merkezkaç kuvveti ise merkezden dışarı yönde olan ve merkezcil kuvvet ile aynı değere sahip olan "hayali" kuvvettir. Bu kuvveti anlamak için dairesel bir yolda hareket eden bir arabayı ve arabanın içindeki insanları düşünelim. Arabanın dışarısında yol kenarında (veya daha güvenli olan daha uzak bir yerde) arabaya bakan bir gözlemci için araba dairesel hareket yaparken o dairenin merkezine doğru merkezcil kuvvet oluşturur ancak arabanın içerisindeki insanlar bu dairesel hareketin başlangıcında araba dairesel hareket yapmaya başlarken düz gitmeye devam eder (çünkü onlar üzerine etki eden bir kuvvet yoktur, kuvvet yalnızca arabanın üzerine etki eder). Ancak insanlar arabanın içerisinde oldukları için bir müddet sonra arabanın kapılarına çarparak (veya araba içerisindeki başka bir cisim) araba da onlara kuvvet uygulayarak kendi dairesel hareketine zorlar. Bir de aynı olayı arabanın içerisindeki insanların gözünden bakalım, bu insanlara göre araba dairesel hareket yapmaya başladığı anda, onları dış tarafa doğru götüren bir kuvvet vardır, işte bu kuvvete "merkezkaç" kuvveti denir. Özetle: Arabanın dışındaki bir gözlemci için arabanın içerisindeki insanların arabanın dış kısmına yaklaşmasının sebebi, aslında arabanın içerisindeki insanların kendi düz hareketine devam etmesidir ancak arabanın içerisindeki insanların gözlem çerçevesinden bunun sebebi kendilerini arabanın dış tarafına doğru götüren bir kuvvet olmasıdır.

Bu hayali kuvveti anlamak için başka iyi bir örnek ise Uluslararası Uzay İstasyonu içerisindeki astronotlar olabilir. Uluslararası Uzay İstasyonu, Dünya'nın yüzeyinden yaklaşık 400 kilometre uzaklıkta neredeyse mükemmel dairesel hareket yapan bir uzay istasyonudur. Eğer daha önceden merak edip baktıysanız, içerisindeki insanların yer çekimsiz ortamdaymış gibi havada süzöldüklerini görmüşsünüzdür. Bunun sebebinin Dünya'dan uzakta oldukları için yerçekimi kuvvetinin çok az etki etmesi olduğunu düşünebilirsiniz ancak istasyon Dünya'dan aslında o kadar uzakta değildir ve yerçekimi kuvveti hemen hemen Dünya yüzeyindeki ile aynıdır. O halde astronotların yerçekimsiz ortamdaymış gibi hareket etmelerini sağlayan nedir? Bunun sebebi dairesel hareket yapan bir arabanın içerisindeki insanların, arabanın dış tarafına doğru hareket etmeleri ile

Uluslararası Uzay İstasyonu, Dünya'nın yüzeyinden yaklaşık 400 kilometre uzaklıkta neredeyse mükemmel dairesel hareket yapan bir uzay istasyonudur. Eğer daha önceden merak edip baktıysanız, içerisindeki insanların yer çekimsiz ortamdaymış gibi havada süzöldüklerini görmüşsünüzdür. Bunun sebebinin Dünya'dan uzakta oldukları için yerçekimi kuvvetinin çok az etki etmesi olduğunu düşünebilirsiniz ancak istasyon Dünya'dan aslında o kadar uzakta değildir ve yerçekimi kuvveti hemen hemen Dünya yüzeyindeki ile aynıdır.

aynıdır. Uzay istasyonu dairesel hareket yaparken, istasyonun içerisindeki astronotlar, ivmeli bir referans sistemine sahip oldukları için kendilerini dışa doğru iten bir kuvvet hissederler. Dışarıdan bakan bir gözlemci için istasyon Dünya etrafında dönerken astronotlar üzerine etkiyen yalnızca yerçekimi kuvveti vardır ve dolayısıyla istasyon dairesel hareket ederken onlar çizgisel hareket ettiği için istasyonun Dünya'ya bakmayan yönüne doğru giderler (daha doğrusu istasyonun kendisi aşağı doğru gider), ancak istasyonun içerisindeki astronotlara göre, kendilerini Dünya'nın ters istikametine iten bir kuvvet vardır ve bu kuvvet kendilerine uygulanan yer çekim kuvveti ile hemen hemen aynıdır. İşte bu nedenle astronotlar yer

çekimsiz ortamdaymış gibi hareket ederler, halbuki bu durumun sebebi yalnızca 1. yasada belirtilen eylemsizliktir.

Referans: <https://www.scientificamerican.com/article/what-is-a-fictitious-force/>

Örgütlü Ateizm, Aydınlık Bir Yarın İçin Tek Seçenek

Onur ROMANO

Bu ay Ateist Dergi'nin Uluslararası Ateist Birliği'ne resmen katılması ve akredite olması şerefine sizlere gezegenimizin en eski ve büyük uluslararası ateist örgütü olan Atheist Alliance International (Uluslararası Ateist Birliği) kurumunu tanıtacağız. Ama öncelikle kurucularından olduğum Ateist Dergi'de sizlerle buluşmanın benim için ne denli büyük bir gurur kaynağı olduğunu belirtmek isterim. Anlatacaklarıma başlamadan önce geçmişe bir bakalım isterim.

Ateist Dergi'nin kuruluş hikayesi: Birbirini tanımayan ve birbiri ile sosyalleşmeye dahi vakti olmayan farklı felsefi ve siyasi görüşlerdeki bir çok ateist aktivistin gönüllü ve özverili çalışmasının öyküsüdür. On beş yaşında Türkiye'den ayrıldıktan sonra İngiltere, Avusturya ve ABD'de okuyup yaşadım. Uzun yıllar sonra Türkiye'ye döndüm. 2012 yılında katıldığım turandursun.org platformunda tanıştığım arkadaşların düzenledikleri toplantılara katılmaya başladım. 2013 yılında o dönem yöneticisi olduğum örgüt ile Gezi süreci, öncesi ve sonrası da olmak üzere uzun süre aktif olarak "direndikten" sonra, ülkemizdeki ateizm hareketinde işin mutfağında yer almaya karar verdim. 2013 yılında değerli arkadaşlarımla öncelikle Ateistler Meclisi isimli oluşumu kurduk. Daha sonra örgütlenme ve dernekleşme sürecinde daha çok ateist aktiviste ulaşmak amacıyla ateist bir yayın organı kurma fikrini ortaya attık. Bu yayın organı aylık bir bültenden ötesi olmalıydı. İçerik ve konu zenginliği bakımından piyasadaki diğer dergilerden eksik olmamalıydı. Öte yandan sadece akademik içerikte bir dergi de olmamalı, aradaki denge korunmalıydı. Bu amaçla yola çıkarak Taksim, Ömer Hayyam'daki evim Ateistler Meclisi'nin kurulduğu ve Ateist Dergi'nin temellerinin atıldığı, toplantılarının yapıldığı, kimi zaman 4-5 tasarımcının eşzamanlı

olarak günlerce uyumadan çalıştığı ve derginin yayın hayatına başladığı bir örgüt evi haline gelmişti. Gönüllülük esasıyla canını dişine takarak emek sarf eden farklı siyasi partili aktivistler, akademisyenler, öğretmenler, öğrenciler, mavi/beyaz yakalı çalışanlar ve emeklilerin oluşturduğu bu efsane kadro 31 Aralık 2013 yılbaşı gecesi saat 00:01'de bir başka deyişle 2014'ün ilk dakikasında Ateist Dergi'yi yayın hayatına başlattı.

Derginin ilk editörü olarak amacım her kesimden ve düşünceden ateistin ortak noktalar ve öğretiler bulabileceği bir yayın organı yaratmak ve güçlü bir temel üzerine işler bir sistem oturtmaktı. Bu format ilk birkaç sayı devam etti. Daha sonrasında TuranDursun.org, Ateistler Meclisi, Ateist Dergi ve Ateist Forum vesilesiyle tanıştığım dostlarımla 2014 yılı Nisan ayında ülkemizin ve Ortadoğu'nun ilk yasal ateist kurumu olan Ateizm Derneği'ni kurduk. 2-3 ay sonra da eski dostlarımız ve dava arkadaşlarımız tarafından yine 2014 yılında Ateistler Derneği kuruldu. Nihayet 2016 yılında ülkemizin gururu olan bu iki kardeş dernek, tabanlarının sesine kulak vererek Ateizm Derneği çatısı altında birleşti. Ülkede -özellikle sol kulvarda- mitoz bölünme yolu ile çoğalmaya çalışan ve bu ahmaklığı maharet sayan dostlarımız varken, kuruluşunda ayrı ayrı emeğim geçen bu iki

kardeş kurumu birleştirme projesine imza atmak benim için çok farklı bir kıvanç kaynağı olmuştur. Ateistler Meclisi ve Ateizm Derneği bünyesinde 2013-2016 yılları arasında 11 farklı ilde toplam 106 etkinlik düzenlemiş olmak ve bunların neredeyse tümünü bizzat sunmak ise bugün gelinen noktada benim kıvançla taşıdığım bir şeref madalyasıdır.

Yapımında ve yayınında emeğim geçen Ateizm Derneği'ni temsilen katıldığım TV programları, röportajlar, çeşitli etkinlikler ve Tanışma Toplantılarında yaptığım konuşmalar ve sosyal medya hesaplarımda yayınladığım paylaşımlardan ötürü 2016 yılında; Cumhurbaşkanını, Başbakanı, Diyanet İşleri Başkanını, TC Kolluk Kuvvetlerini ve Dini Değerleri aşağılama ve hakaret gibi düşünce suçlarından hakkımda çeşitli soruşturmalar açıldı ve polisler Ateizm Derneği Genel Merkezi'ne gelerek beni aramaya başlayınca konuyu Ateizm Derneği Hukuk Komisyonu ve özel avukatlarıma danıştım. Sonuç olarak; savcılar bir çok farklı şikayet ve dosya ile üzerime geldiği için ve Türkiye'nin hukuk sistemine zerre kadar güvenim ve itimadım olmadığı için; "Artık suyumuz ısındı. Nasıl olsa bir dosyadan tutturamasalar diğerinden alacaklar" diye düşündüm ve badem bıyıklı savcı ve hakimlerin keyfiyeti üzerine lüzumsuz ve ucu açık bir başka tutuklu yargılanma veya ceza süreci daha geçirmemek için uzun zamandır aklımda olan bir adımı attım. Başlatmış olduğumuz bu ateizm hareketinin bayrağını ve dernek yönetimini güvendiğim sevgili dostlarım Tolga İnci, Barbaros Şansal, Zehra Pala ve Süleyman Karan yol arkadaşlarıma devrederek Küresel Liderlik (Global Leadership) alanında doktora programına başlamak amacı ile Kanada'ya taşındım.

2014 yılından itibaren üyesi ve gönüllüsü olduğum Uluslararası Ateist Birliği'nin (AAI) eski başkanlarından Stuart Bechman tam da bu Kanada'ya taşınma sürecinde bana AAI yönetimine katılmamı ve mutfağa girmemi teklif ettiği zaman, artık ülkemde 5 yıldır gururla bayrağını taşıdığım, yeri geldiğinde siyasi görüşümden, yeri geldiğinde işimden, ailemden, sağlığımdan ve zamanımdan daha yukarıda tuttuğum ateist aktivizmime bundan böyle uluslararası arenada ve küresel bir ölçekte devam etmem gerektiğini anladım. AAI Yönetimi'ne katıldıktan birkaç ay sonra 2015 yılı Aralık ayında AAI'nın başlattığı İltica (Asylum) Projesi'nin başına getirildim. Bunu takiben ilk önce 2016

Dine hakaret yasaları bir diğer önemli konu. Pek çok ülkede hatta Kanada'da bile hala dine hakaret yasaları var. Dine hakaret yasaları bizim karşısında birleşmemiz gereken bir konu. "Dini Değerleri Aşağılama Yasalarına Karşı Koalisyon" hareketi (Coalition Against Blasphemy Laws) şimdiye kadar bu alanda iyi işler başardı fakat hala yönlendirilmesi ve halledilmesi gereken bir çok konu ve atılması gereken bir çok adım bulunmakta.

Mart ayında mesai arkadaşlarım, daha sonra da 2016 Kasım ayında birliğimizin üyeleri tarafından dünya ateistlerine hizmet eden en köklü ve yüksek makamlardan biri olan AAI'nın başkanlık makamına layık görüldüm.

Girizgah bittiğine göre, şayet hala sıkılmadan, bıkmadan, usanmadan, inat ve sabırla yazının buraya kadar olan kısmını okuduysanız, artık size Uluslararası Ateist Birliği'nden, tarihçesinden, başarılarından, faaliyetlerinden ve vizyonumuzdan bahsetmeye başlayabilirim. AAI, Ateizm Derneği ve Ateist Dergi temsilcilerinin katılımıyla Nisan 2016'da Gürcistan'da gerçekleşen çalışmalarımızdan bahsedeceğim.

Türkiye'ye komşu olan Gürcistan'da da gelişmekte olan ateist hareketlerden gelen yardım talepleri üzerine Gürcistan'daki ateist aktivistlerle yapmış olduğumuz görüşmeler sonucunda nihayet geçtiğimiz Nisan ayında Gürcistan ziyaretinde bulunduk.

Görüşmelere ilk başladığımızda Gürcistan'da ateist bir oluşum, bir dernek kurmaya çalıştıklarını ama gerekli bilgi altyapısına sahip

Uluslararası Ateist Birliği (AAI), Birleşmiş Milletler ve AB'nin ilgili yasaları ile ABD Federal yasaları çerçevesinde hizmet sağlar. Bununla birlikte, nadiren de olsa, diğer insan hakları örgütleriyle koordineli olarak iltica başvurunuz ile ilgili yasal ücretlere ve acil yaşama giderlerine mütevazı katkılar yapmaktadır. Bu fonu desteklemek için, ateist kimliği nedeniyle şiddet gören, ölüm tehditleri altında yaşayan ve derhal yardıma ihtiyacı olan sığınmacılara yardımcı olmak için ayrı bir fon oluşturmak amacıyla bir bağış kampanyası da başlatmıştır.

olmadıklarını, biraz motivasyona, stratejik planlamaya ve genel olarak tecrübe ve yardıma ihtiyaçları olduğunu düşündüm. Uluslararası Ateistler Birliği'nin üye kurumlarından olan Türkiye'den Ateizm Derneği ve Ateist Dergi'nin yöneticilerinin de destekleriyle, bir ortak çalışmaya imza atarak, Gürcistan Tiflis'de bir araya geldik. Ben orada yaklaşık üç hafta kadar kaldım, orada Gürcü aktivistlerin katılımıyla iki adet halka açık toplantı ve bir de çalıştay organize ettik. Ciddi oldukları, orada gerçekten bir organizasyon kurmak niyetinde olduklarına dair üzerimde olumlu bir intiba bıraktılar. Fakat tabii Gürcistan Hristiyan ve dindar bir ülke ve bu ülkede de farklı ölçülerde sindirme ve baskı var. Ayrıca orada da Dini Değerleri Aşağılama ve Hakaret Yasaları mevcut. Durum İslam ülkelerindeki ya da Türkiye'deki kadar kötü olmasa dahi, onların da korktukları bazı alanlar var ve bu yüzden kurmayı düşündükleri derneği, ateist bir dernek olarak dahi adlandırmaktan çekiniyorlar. Bunun yerine Sekülerizm Derneği ya da Şüpheli/Kuşkucu Düşünce Derneği gibi terimler kullanmayı tercih ediyorlar. Lakin ateist teriminin kendilerine zarar vereceğini düşünüyorlar. Bunun haricinde akademik etkinliklere odaklanmayı planlıyorlar, uluslararası konuşmacıların desteği ile birlikte

evrim ya da diğer bilimsel konular hakkında konferanslar düzenlemek istiyorlar.

Gürcü ateistler, bilimi destekleyen, bilimsel bilgiyi ve bilgiyi yaymayı destekleyen, kilise ile devlet yönetimini ayırmayı destekleyen daha seküler bir Gürcistan için mücadele edecek bir dernek kurmak istemekteler. Görüştüğüm birçok genç, ileride çocuklarını yetiştirirken her şeyi kontrol eden göksel bir güç olmadığı ve çocuklarının açık fikirli olmasını, kararlarını sadece inançlar üzerine değil, kanıtlar üzerine kurmasını istemekte.

Elbette AAI olarak, bizim gündemimiz biraz farklı. Bizim için en önemli konulardan biri, şu anda dünyanın dört bir yanında dini yönetimler altında yaşayan, ifşa olmuş, ölüm tehdidi ile yüz yüze kalan, hayatı tehlikede olan ateistlerin iltica sorunudur. Biliyorsunuz çok zor şartlar altında yaşayan, kimliğini gizleyen ve kelimenin tam anlamı ile saklanan insanlar var. Pek çok ülke ateist ilticacıları diğer politik ilticacılar kadar ciddiye almıyor. Bu bir problem ve biz buna yönelmekteyiz. Bizim üzerinde çalışmakta olduğumuz bir iltica projemiz var. Ona da yeri geldiğinde değineceğim.

Dine hakaret yasaları bir diğer önemli konu. Pek çok ülkede hatta Kanada'da bile hala dine hakaret yasaları var. Dine hakaret yasaları bizim karşısında birleşmemiz gereken bir konu. "Dini Değerleri Aşağılama Yasalarına Karşı Koalisyon" hareketi (Coalition Against Blasphemy Laws) şimdiye kadar bu alanda iyi işler başardı fakat hala yönlenilmesi ve halledilmesi gereken bir çok konu ve atılması gereken bir çok adım bulunmakta.

Ateistler ve laikler teokraziye karşı bir tehdit olarak görüldükleri için zulüm görmeye devam etmektedirler. İnsan hakları ve sekülerizmi korumak kişisel özgürlük ve güvenliğin yok olması gibi bir bedel ödemek anlamına gelebilir. Modern çağda herhangi bir toplumun en küçük katılımcıları dahi liberal değerleri temin eden ve bunlarla uzlaşan ilkel uygulamalara meydan okumak zorundadır.

Uluslararası Ateist Birliği, teokratik faşizme meydan okuyan seslerden biridir. İnsanlığın gelişimi özgür

düşüncenin evrimine bağlıdır ve Uluslararası Ateist Birliği bu değerleri tek cephede birleşerek korumayı amaçlamaktadır.

Uluslararası Ateist Birliği, görevi dünya genelinde sekülerizmi (laikliği) ve özgür düşünceyi korumak olan bir kurumdur. Birliğimiz dünya genelinde kamu politikalarının, bilimsel araştırmaların ve eğitimin dini inançlar ile değil bilakis, akıl, mantık ve deliller ile rasyonel bir temel üzerine oturtularak gerçekleştiği laik bir dünya kurmak amacı ile 1991 yılında kurulmuştur.

AAI, dini inanca meydan okumak ve karşı koymak için, dünyadaki ateist ve özgür düşünce kuruluşlarının büyümesini ve etkileşimini teşvik eder. Tabiatı ile taraftır. Küresel ölçekte örgütlü ateizmi güçlendirme, uluslararası seküler eğitim ve sivil toplum projeleri üstlenme politikamızla tanınırız. Uluslararası Ateist Birliği'ne Birleşmiş Milletler tarafından 2013'de Özel Danışman Statüsü verildi. Bu rol sayesinde tüm dünyadaki inançsızlara daha iyi hizmet edebilme imkanına sahip olduk. Her yıl Cenevre ve New York'daki

Birleşmiş Milletler merkezlerinde inançsızları da ilgilendiren çeşitli alanlardaki oturularda Uluslararası Ateist Birliği'ne üye kurumları temsilen AAI adına söz alarak, Birleşmiş Milletler kürsünden kendi ülkelerindeki ayrımcı uygulamalar hakkında konuşarak; dünya kamuoyunun dikkatini bu konuya çekiyor ve hükümetlerinin ilgili yasayı değiştirmesi konusunda uluslararası baskı mekanizmaları oluşturmaya vesile oluyoruz.

Malumunuz AAI, tarihi 30 yıla merdiven dayamış olan bir kurum. Ben ise sizlere son sekiz yıl içerisindeki bazı başarılarımızı saymak istiyorum.

2009 yılında, gelişmekte olan ülkelerdeki gönüllü eğitim projelerine sponsorluk yapmak ve düzenli olarak her yıl burs verebilmek için

uzun vadeli bir proje sonucunda eğitim bağışları için AAI Vakfı'nı kurduk. Vakfın ilk projesi 2010 yılında Uganda Kasese'deki, Kasese Hümanist İlköğretim Okulu inşası için fonlar ve gönüllüler sağlamak oldu. AAI'nın seçtiği ve ağırladığı Amerikalı ve Asyalı dört gönüllü eğitimci üç ay boyunca okulda öğretmen olarak görev aldılar. Bugün Afrika ve Latin Amerika'da okul inşaatlarımız ve destek projelerimiz devam etmektedir.

2012'de Facebook'ta "Tanrı yok" diye bir paylaşım yaptıktan sonra işinden kovulan, saldırıya uğrayan, yerel imamlardan ölüm tehdidi alan ve Endonezya polisi tarafından tutuklanan Endonezyalı memur Alexander Aan'ın serbest bırakılması için lobi faaliyetlerine başladık. AAI,

Aan'a yardım etmek için bir yasal savunma fonu ve bir burs fonu başlattı. Aan, 14 Haziran 2012'de iki yıl altı ay hapis ve 100 milyon Rupı (10,600 ABD Doları) cezaya çarptırıldı ve 27 Ocak 2014'da serbest bırakıldı.

2013 yılında AAI, "Pilot program masraflarını karşılamak ve Eleştirel Düşünce ve Seküler Etik Programının

devamı için fon sağlamak" amacıyla Kamboçya Çocuk Vakfı aracılığıyla "Kamboçya'da Eleştirel Düşünme ve Laik Etik" başlıklı bağış kampanyasını başlatmıştır.

2011 yılında, dünyadaki ateistler hakkında demografik bilgileri toplamak ve analiz etmek için Ateist Nüfus Sayımı Projesi (Atheist Census) başladı. Bugüne kadar, 280.000'den fazla kişi kayıt yaptı ve Ateist Nüfus Sayımı, dünyada kendi türündeki en büyük anket oldu. Dünyanın dört bir yanındaki ateistler hakkında değerli demografik bilgileri toplayan ve gösteren bu web hizmetimiz geri kalmış ve gelişen toplumlarda ateistlerin yalnız olmadığını bilmelerini sağlamak için bir dayanışma aracı olarak halen hizmete devam etmektedir.

Tüm üye kuruluşlarımıza ve dünyanın her yerindeki ateist örgütlerin çabalarına büyük saygı ve hayranlıkla bakmamız gerekiyor. Son beş yılımı adadığım Türkiye Ateizm Hareketi'nin değerli mensupları ve Ateist Dergi okurları: AAI'nın hikayesinin bir sonraki bölümünü hep birlikte yazmamızın zamanı geldi.

2016'da, Ateist Sayımı Projesi'nin (Atheist Census) çarpıcı sonuçlarından biri olarak, projenin sürekli olarak gösterdiği verilerde dünya genelinde ateistler arasında toplumsal bir cinsiyet dengesizliği olduğunu gördük. Ateizm hareketinde kadınlar neden daha az sorusuna yanıt aramaya başladık. AAI, bu toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ateist hareket ve topluluk içinde düzeltilmesi gereken bir sorun olduğuna inanır. AAI, yayınladığı Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Raporu'nun ardından bu dengesizliğin nedenleri ve muhtemel çözümler üzerine bir araştırma derlemesi yaptı, ve daha da ötesi bu sorunun cevabını derledi.

AAI, 2015 yılında Ohio State Üniversitesi profesörü ve Intentional Insights'ın kurucu ortağı ve Başkanı Gleb Tsipursky tarafından başlatılan ve çokuluslu bir proje olan "Laik Topluluklarda Anlam, Amaç ve Bilim" adlı Kasıtlı İncelemeler Projesi'ni onayladı.

Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği tarafından ayrı ayrı Özel Danışman Statüsü sahibi olan AAI, 2015 yılında dünyadaki ateist sığınmacılar için Ateist Sığınma Projesi'ne (AAI Asylum Project) başlamıştır. İltica davalarına AAI'nın katkısı ise sınırlıdır. Şöyle ki, kişi; (A) Birleşmiş Milletler Yüksek Komiserliği (UNHCR) aracılığı veya, (B) başvuracağı ülkeye gidip direkt o ülkenin göçmenlik bürosuna müracaat ederek iltica başvurusunu yaptıktan ve başvuru makam, kişiye bir randevu tarihi verdikten sonra, AAI başvuran kişi hakkında bir güvenlik doğrulaması, inceleme ve teyit süreci başlatır. Bu süreç başarıyla tamamlanırsa AAI, kişinin başvurduğu iltica/göçmenlik makamına, başvurduğunuz ülkeye göre BM ve AB Özel Danışman Statüsünü kullanarak gıyabınızda bir doğrulama, tavsiye ve/veya bilirkişi mütalaası yazar. Bu belge -kesin olmamakla birlikte- büyük ölçüde başvurunuzun sonucunu belirler. AAI, sınırlı mali kaynakları nedeniyle sığınmacılara maddi destek veya konaklama imkanı sağlamaz. AAI'ya iltica başvurusu yapılması veya AAI'nın kişiye iltica hakkı vermesi mümkün değildir. Bir ülkeye gitmek için vize başvurusu sürecine müdahil olamaz, bir kişiye seyahat vizesi veremez, ve kişilerin vizesiz ulaşım sağlamasına katkıda bulunamaz. Uluslararası Ateist Birliği (AAI), Birleşmiş Milletler ve AB'nin ilgili yasaları ile ABD Federal yasaları çerçevesinde hizmet sağlar. Bununla birlikte, nadiren de olsa, diğer insan hakları örgütleriyle

koordineli olarak iltica başvurunuz ile ilgili yasal ücretlere ve acil yaşama giderlerine mütevazı katkılar yapmaktadır. Bu fonu desteklemek için, ateist kimliği nedeniyle şiddet gören, ölüm tehditleri altında yaşayan ve derhal yardıma ihtiyacı olan sığınmacılara yardımcı olmak için ayrı bir fon oluşturmak amacıyla bir bağış kampanyası da başlatmıştır.

2016 yılında ülkelerinde ateist örgütler kurmaya çalışan çeşitli ulusal ateist grupları desteklemeye ve eğitmeye başladık. Kıbrıs, Gürcistan, Azerbaycan ve Tunus gibi ülkelerde çabalarımız devam etmektedir.

AAI, ateizm için olumlu bir küresel ses olan "Secular World Magazine" (Seküler/Laik Dünya Dergisi)'ni yayınlamaktadır. İngilizce dilinde ve matbu olarak yayınlanan ve farklı dillere çevrilen bu derginin entelektüel özgürlüğe katkısı yadsınamaz. Ateist bir dergi olarak, dünyadaki laik toplumun gelişimini ve inançsızların çeşitli coğrafyalarda karşılaştığı sorunlar ve zorluklarla ilgili ateizm hareketindeki farklı öncülerin seslerini duyurur. Secular World Magazine yılda dört sayı olmak üzere, üç ayda bir elektronik ve basılı olarak yayınlanır. Özellikle Türkiye'deki Ateizm Derneği ve Ateist Dergi gibi üyelerimizden ricamız, Secular World Magazine'in gelecek sayılarında kuruluşunuzun başarılarını, kampanyalarını ve gelecekteki etkinliklerini duyurmamıza yardımcı olmanızdır.

Bu yıl katıldığımız ve sponsor olduğumuz bazı etkinlikler şunlardır:

- Avustralya Ateist Vakfı Yıllık Genel Kurul Toplantısı, Sydney, Avustralya
- "Imagine No Religion" 6, Vancouver, BC, Kanada
- Amerikan Hümanist Birliği Yıllık Konferansı, Chicago, Illinois, ABD
- "Reason Rally", Washington, DC
- "Non-believers Conference" (Non-Con), Toronto, Ontario, Kanada
- "None Of The Above", Edmonton, Alberta, Kanada
- 21. Yüzyılda Vicdan ve İfade Özgürlüğü Uluslararası Konferansı, Londra, İngiltere
- Dünya Atheist Konferansı, Dublin, İrlanda
- IBKA Konferansı "Atheist Perspektif ve

Geleceğimiz”, Köln, Almanya

- Ateist Günler, Varşova, Polonya
- Uluslararası “Barışa Şans Ver” konferansı, Köln, Almanya

AAI, Ağustos 2016’dan itibaren her ayın son Pazar günü, tüm birlik üyesi temsilcileri ile aylık konferans görüşmeleri düzenlemeye başladı. Her üye kuruluş, her ay bir kere Skype üzerinden “Başkan ile TekeTek” adı altında özel bir görüşme yapma imkanına sahiptir. Ve ayda bir kere de tüm birlik üyesi kurumların temsilcilerinin katıldığı toplu bir konferans görüşmesi gerçekleşmektedir. Bu iki hizmetimiz de birliğimize üye kurumlara sağlanan yeni hizmetlerdir. AAI, uluslararası projeler kurmak ve aralarında ortaklık kuran üye kuruluşların işbirliğini arttırarak birbirleri ile samimi bağlar kurmalarını ve farkındalığı yüksek bir küresel ateist topluluk yaratmayı amaçlamaktadır.

Bugün, sizleri de dünyanın en eski ve büyük uluslararası ateist örgütüne davet ediyor ve sizleri AAI’ya bireysel üye olarak katılarak mevcut ateist aktivistliğinizi yerel/ulusal ölçekten küresel arenaya taşımaya davet ediyorum. Birlikte daha güçlü olacağımızdan şüpheleniz olmasın!

1991 yılında AAI’nın doğuşuna ilham kaynağı olan gerekçe; ateizm, laiklik ve ilgili konular hakkında halkları eğitmeyi amaçlayan tüm ateist örgütlerin ve bireylerin dünya çapında küresel bir federasyona duydukları ihtiyaçtı. Yerel ve ulusal ölçekte ele alındığında örgütlü ateizm şüphesiz ki, dünyanın birçok coğrafyasında inançsızların uğradığı temel insan hakları ihlalleri ve inanç/inançsızlık özgürlüğü ile alakalı birçok sorunun çözümünde etkili olmaktadır, ancak bu durum gezegenimizin her yerinde böyle değildir. Dünyanın geri kalanında, özellikle bazı bölgelerde bir değişiklik yapmak için uluslararası destek ve küresel birliğe ihtiyacımız var. Özellikle son on beş yılda ülkedeki din tüccarı iktidarın toplumun ve dış basının gelişmelerden doğru haber alma(ma) sı konusunda ne denli etkili olabildiğini bizzat

yaşayarak tecrübe ettik. Tüm dünyadaki ateistler olarak güçlerimizi birleştirmek ve birbirimizin gündemleri hakkında fikir alışverişinde bulunmak önemlidir. Bilimin ve haberleşmenin bu denli geliştiği günümüzde Tanrı fikri artık ölmektedir. Dinler ve Tanrı inancı genel anlamda bilgi dolaşımı ile doğru orantılı olarak dünya genelinde gerilemektedir. Bu kaçınılmaz sonudur. Bizim görevimiz ise insan ırkının bekası ve geleceği adına bu kaçınılmaz süreci hızlandırmak için elimizden gelen mücadeleyi vermektir. AAI kurucularının, böyle bir uluslararası birliğin varlığının örgütlü ateizmin dini baskı ile olan mücadelesindeki en önemli adımlardan biri olduğunu neredeyse 30 yıl önce, henüz daha ateist nüfus tarihi

sıçramasını yapmamışken o günlerden öngörmesi mühimdir.

AAI başkanı olarak bu göreve seçilmemde emeği geçen herkese ve benim tüm örgütlü hayatımda en yüksek makam olarak kabul ettiğim gönüllülerimiz başta olmak üzere, bana ve vizyonuma duyduğu güveni gösteren tüm destekçilerimize, takipçilerimize, bağışçılarımıza, bireysel ve kurumsal üyelerimize ve Ateist Alliance International Yönetim Kurulu (The Board Almighty) üyesi dostlarıma

içten teşekkürlerimi sunmak isterim.

Tüm üye kuruluşlarımıza ve dünyanın her yerindeki ateist örgütlerin çabalarına büyük saygı ve hayranlıkla bakmamız gerekiyor. Son beş yılımı adadığım Türkiye Ateizm Hareketi’nin değerli mensupları ve Ateist Dergi okurları: AAI’nın hikayesinin bir sonraki bölümünü hep birlikte yazmamızın zamanı geldi.

Benim başkanlık dönemimde AAI için öngördüğüm vizyon şudur;

- Hem şüpheli ve sorgulatan bir eğitim, hem de ateist düşüncenin geliştirilmesi üzerine odaklanan, mükemmelliğin bir arzu değil, beklenti olduğu bir örgüt,
- Başarıya ulaşmak için bünyesindekilere bilgi,

ilham ve motivasyon verme yeteneğine sahip bir örgüt,

- Üye kuruluşların, bireysel üyelerin, destekçilerin, gönüllülerin ve yöneticilerin yaratıcılık, yenilikçilik ve girişimci gayretlerine değer veren bir örgüt;
- Sağladığı bilgi trafiği ve koordinasyon sonucunda üye kurumlar arası bağların ve desteğin doğal bir sonucu olarak bünyesindeki yerel, ulusal, bölgesel ve uluslararası kurumların amaçlarını başarmalarını sağlayan bir örgüt.
- Kucaklayıcı bir anlayışa sahip, farklı ve türlü görüş sahibi insanların bir araya geldiği ve “başarıları departmanlarının toplamından daha fazla olan” bir örgüt.

Kısacası, insan haklarının ilerlemesini destekleyen diğer kuruluşlarla işbirliği içinde olan lider bir küresel kuruluş olmaya devam edeceğiz. Bu hikayenin bir sonraki bölümünü birlikte yazmamız gerekiyor, çünkü anladım ki her ne kadar -çok uzun vadede- dinlerin ölümü kaçınılmaz olsa dahi, ne yazık ki dinlerin halen ezici şekilde egemen olduğu bu dünyada yalnızca birlikte çalıştığımızda hedeflerimizi gerçekleştirebiliyoruz.

İlk olarak, bağları güçlü bir uluslararası serbest düşünce topluluğu sunarak üye kuruluşlarımıza katkı sağlamamız gerekir. Bu, bireysel üye olarak veya örgüt olarak büyümelerini, diğer birlik üyesi kurumların başarılarını takdir etmeyi, ve kendi bölgelerinde lider Sivil Toplum Kuruluşları haline gelmelerini sağlayacak disiplinde ve birleştirici bir politika izlenmesini gerektirir.

İkinci olarak, AAI'nın görünürlüğünü dünyanın lider ateist birliği olarak inşa etmeye devam etmeliyiz.

Üçüncü olarak, ortak hedeflerimizi uzaktan değil, işin mutfağına girerek destekleyen dinamik ve aktif bir birlik inşa etmeliyiz.

Ve dördüncü olarak, büyümeliyiz. Her alanda büyümek gerekli: Üye sayısında artış, örgütsel anlamda büyüme, politik yapılanmada büyüme, burs ve araştırmada büyüme. Büyüme, üye kuruluşlarımız, bireysel üyelerimiz, destekçilerimiz,

gönüllülerimiz ve yöneticilerimizin başarılarından gurur duymak ve bu gururu paylaşmak adına da önemlidir.

Geleceğimiz, güçlü bir gönüllü gücüne ve dünyanın dört bir yanındaki en iyi ve en parlak kurumların ve araştırmacıların bazılarını tarafımıza çekmekteki yeterliliğimize bağlı.

Birlikte geçireceğimiz gelecek yıllarda “kutlama” ve “paylaşma” kelimelerini sıkça kullandığımızı duyacaksınız. Kutlamamız gereken pek çok şey var; tanınma, başarı, icraatlar ve sağladığımız hizmetler. Bu haberleri dünya genelinde paylaşmamız önemlidir, böylece hepimiz başarılarımızın bütünü ve kapsamını görebiliriz.

AAI'nın mevcut gündemi daha güçlü ve bağları kuvvetli bir uluslararası ateist topluluk oluşturmayı amaçlarken:

Göçmenlik bürolarına ve Birleşmiş Milletler'e ateist sığınmacılar için tavsiye mektubu sağlamak,

Ortak bildirilerde diğer kuruluşlarla işbirliği yapmak,

Burslar vermek,

Hümanist odaklı, laik okullar inşa etmek, geliştirilmesini kolaylaştırmak ve bağış kampanyaları yürütmek,

Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği Özel Danışman Statüsü'nü muhafaza etmek,

Seküler politikalar geliştirmeye olanak sağlamak,

Araştırma projelerimizi ilerletmek,

Raporlar yayınlamak,

Uluslararası ölçekli kampanyalar başlatmak,

Etkinliklere sponsorluk etmek.

Şöyle bir bakıyorum da, gerçekten kutlayacak ve paylaşacak çok şeyimiz var. Yolumuz açık. Sizleri ailemize katılmaya ve yolculuğumuzun bir sonraki aşamasına başlamaya davet ediyorum.

Sizi Gücendirdik mi?

Semih ÇÖRE

Günümüzde Türkiye’de ateist olmak, inançlı güruhun bitmek bilmeyen nefretinden doğan saldırıları maruz kalmak anlamına geliyor.

Geçmişte bu nefretin yarattığı öfke nöbetleri kitlesel hale geldiğinde, Madımak gibi katliamlara, Turan Dursun ya da Bahriye Üçok gibi aydınlık yanlısı aktivistlerin öldürülmesine de defalarca şahit olduk. Her ne kadar günümüzde bu denli can yakan olaylar kalmamış gibi görünse de şiddet devam ediyor, üstelik bu güruhun içinde hala katliam potansiyeli de görüyorum.

Şiddet tek bir tarzda olmadığı gibi, şiddet yanlıları ve şiddet mağdurları geniş bir spektrumda uzanıyor önümüzde. İnanç sistemleri arası başlayan bu şiddet kombinasyonları, inanç sistemlerinin felsefi düşüncelere uyguladığı baskıya kadar geliyor. Günümüz için konuşmaya devam edecek olursak, Ortadoğu’da bitmek bilmeyen mezhep savaşları, ülkeler arası din gerilimleri, inançlıların nonteist bireylere uyguladığı baskı ve şiddet en belirgin örnekler olabilir.

Peki 21. yüzyılda dahi kanayan bu yaranın sebebi ne? İnandığınız Tanrı’yı reddederek sizi mi yoksa sözde Tanrı’nızı mı gücendirdik?

Ateizm Derneği’nin 2014 yılında hazırlayıp Helsinki Konferansı’nda ve Avrupa Birliği üye ülkeleri büyük elçileri ile yapılan toplantıda sunulan “Türkiye’de İnanç Özgürlüğü Raporu”, bir gün içerisinde dahi gündemin defalarca değiştiği bu ülkede güncelliğini yitirmişti. Bundan dolayı, bir grup gönüllü, bu raporu güncelleme çalışması yaparak yenilemek istedi. Benim de editörlüğünü yaptığım raporun tüyler ürperten sonuçlar ortaya koyması ise kaçınılmazdı.

Günümüzde hukuktan bahsetmek ne denli zorsa, bizim de raporu hazırlama aşamamız o denli zor geçti. Kullanılan her bir kelimenin üzerinden defalarca geçerek kontrol etmek elzemdi, çünkü her ne kadar katkıda bulunan aktivist arkadaşlar çekinmeden

projede gönüllü olsa da, tüzel bir kişilik adına hazırlanan bu rapor sonucunda bahsi geçen kuruma herhangi bir zarar gelmesi en son istenen sonuç olurdu. Herhangi bir araştırma dahi yapmadan, ifade özgürlüğünün ne hale geldiğini bu şekilde hissedebiliyoruz. Peki bu da bir çeşit şiddet değil de nedir?

Ülkede işleyen bir hukuk mekanizmasının kalmaması da bu şiddetin bir sarmaşık gibi her yeri sardığını gözler önüne serdi. Üstelik kimi zaman hukuk sisteminin ta kendisi de TCK 216 gibi maddelerle de şiddetin başrolünü alabiliyor.

Mahalle baskısı hiç olmadığı kadar artmış durumda ve Ramazan ayı gibi zamanlarda bu baskı ortamı yerini psikolojik şiddetten fiziksel şiddete bırakıyor.

Belki de her şeyin düğümlendiği nokta ise, ülkenin eğitim sistemi. 2002 yılından bu yana olan veriler göz önüne alındığında, İmam Hatip liselerinin sayısı her gün rekor kırıyor, ayrıca bu seviye dini eğitim, lise seviyesinin altına çekilmiş durumda. Keza İlahiyat fakülteleri de aynı şekilde. “Seçmeli ders” adı altında sunuluyor olsa da, “personel eksikliği” gibi bahanelerle öğrenciler dini eğitim görmek zorunda bırakılıyor. Bu kadar çok din görevlisi yetiştiren okullar için ise istihdam sağlamak için ürkütücü sayıda cami açılıyor. Yetmiyor, üzerinde azınlıkların hakkı olan bazı kilise ya da sinagog gibi ibadethanelere de el konulup, İslamlaştırılıyor.

Laik ya da seküler düşünce yapısına sahip her birey hiç olmadığı kadar artan hukuk ihlalleri, mahalle baskısı ve din ile günlük yaşamın her bir alanında psikolojik şiddete maruz kalıyor.

“Barış” kelimesinden en çok bahseden kitlenin savaşın ta kendisi olduğu gerçeği, her gün yayınlanan haber bültenleri ile gözler önüne serilmekte.

Kısacası, laik ya da seküler düşünce yapısına sahip her birey hiç olmadığı kadar artan hukuk ihlalleri, mahalle baskısı ve din ile günlük yaşamın her bir alanında psikolojik şiddete maruz kalıyor.

Belki de toplu taşıma araçları ve kent merkezleri gibi alanlarda artan şiddet olaylarının da, bunlarla direkt ilgisi vardır. Dışarıdan enjekte edilen sınının yumurtayı patlatması gibi, dışarıdan gelen psikolojik baskının da beyinlerimizde böyle bir etkisi vardır....

Toplumsal alanlarda tırmanan şiddet olaylarından bahsetmişken, olayların failleri yakalandığında yaptığı açıklamalar, savunmalar ve bir şekilde ulaşılan sosyal medya hesaplarından yaptıkları propagandalar sonucu hangi gruba mensup bireyler olduklarının ortaya çıkması da ayrı bir ironi.

Temel eğitim ile başlayan süreçte yıllarca anlatılan “Barış Dini” safsatalarına inanmamak için söz konusu inanç sisteminin kutsal kitabından referans almaya dahi gerek yok. “Barış” kelimesinden en çok bahseden kitlenin savaşın ta kendisi olduğu gerçeği, her gün yayınlanan haber bültenleri ile gözler önüne serilmekte. Vaziyet bu durumda iken, bazı ilahiyat profesörlerinin çıkıp inançsız bireyleri terörist ve şiddet yanlısı olarak yaftalamaları, tam anlamı ile “komşunun camını kırıp suçu yanındaki arkadaşına atan çocuk” zihniyeti olsa da, masumlaştırılmayacak kadar ciddi ve tek taraflı işleyen TCK 216/3 için yeterince sağlam bir malzemedir.

Asıl anlatmak istediğim, her bir ideolojik gruptan böyle insanlar çıkabilir, ancak genelde o gruptan çıkması göz ardı edilemeyecek olan bir gerçektir.

Aktivist Richard Dawkins, “binalarınıza uçaklar ile çarpmayacağım, inandığım değerler uğruna hiçbir

canlıya zarar vermeyeceğim” dese de, dünyanın birçok ülkesinde uçaktan indiği anda öldürülmesi gereken bir hedeftir. Türkiye’de bile..

Altının çizilmesi gereken nokta, günümüzde kendini “militan” olarak adlandıran birçok inançsız dahi “militarizm”e karşıdır. Bu da aslında inanç sistemlerinin aksine, non-teist felsefi akımların pasif direnişlerdir. İnsan haklarından bahseden düşünce biçimlerinin, insan haklarını ihlal ederek zafere ulaşmayı hedeflemesi ironik olurdu zaten...

Tüm bu şiddet senaryolarının altında, inanç sistemlerindeki yayılcı politikanın önemli bir rol aldığını düşünüyorum. Çünkü yayılcı politika göz önüne alındığında psikolojik şiddeti sosyolojik anlamda değerlendirmek gerektiği gibi, diğer tüm faktörleri de makro perspektiften ele alarak büyük resme bakmak gerekir. Çünkü negatif bireysel olgular böyle bir misyon için anlamsız hale gelir, ki önemli olan sayılardır...

Fakat genellikle bir inanca sahip bireylerin ısrarla idrak edemediği nokta, non-teist felsefi akımların yayılcı politikaları yoktur. Bu yüzden kendini “ateizm misyoneri” olarak tanıtan biri ile de karşılaşmak mümkün değildir. Varsa böyle biri, temelde sağlıklı düşünce sistemlerini henüz aşmamış diye düşünürüm. Çünkü, inançsızlık “bilimsel eğitim” ile er ya da geç ortaya çıkacaktır. Böyle bir durumda misyonerlik yapma gereği yoktur. Ayrıca inançsızlığın temel olduğu düşünce sistemleri kişiden kişiye göre değişeceğinden dolayı, yapılması planlanan ideoloji misyonerliği de tam anlamıyla kaos ile sonuçlanacaktır. Kaldı

ki, bilimsel eğitim aynı zamanda “sorgulayıcı ve eleştirel bakış açısı” kazandıracığından dolayı uzun vadede misyonerlik yapacak birey de kalmamış olacaktır. Bence,

inanç sistemleri bilim karşısında kaybetmeye mahkumdur. Geçmişten aldığım sayısız referans, bu düşüncemi de destekler niteliktedir.

Bundan dolayı Ateizm Derneği, her daim bilimsel eğitimi savunacak ve bunun için elinden geldiğince de savaş verecektir. Son dönemde hızla artan seküler ebeveynlerin dini eğitim muhafiyeti başvuruları için desteğini de esirgmeden, parlak düşünceli yeni nesiller yetişmesinde elinden geldiğince rol alacaktır.

“Nasıl Ateist Oldum?” Köşesi

aleksandr tor

Çok samimi bir arkadaşım şehit olmuştu. Acaba ahirette eksik kalan muhabbetimizi devam ettirir miyiz, diğer ölen sevdiklerimle görüşmelerimiz nasıl olur? diye merak içindeydim. Cennet ayetlerini incelemeye başladım. Keşke incelemeyi olsaydım, dedim. Sonra merak ve aldatıldım mı diye diğer dinleri araştırmaya başladıkça; “haaaa, bak sen” demeye başladım ve yaklaşık 2 yılın sonunda kendi fikrimi verebilecek doygunluğa ulaştım. Açık net ateistim.

abuzzzz

Kur’an okudum. Yüce bir varlığın bu kadar tutarsız bir kitap yazamayacağını anladım. Üstüne Evrim araştırmaları yaptım ve yaratıcının (en azından ilahi dinlerdeki gibi) olmasına gerek olmadığını fark ettim. Sürekli kendini öven bir varlığın olmadığı zamanda normal olarak hayatımızın devam ettiğini görünce içinde bulunduğum boşluktan yani İslamiyet’ten uzaklaştım.

Hür

Ateizm bir sonuçtur aslında. İslam’ın hakim olduğu bir ülkede sıkıntılı bir sürecin sonucudur. Ateizmin kendisi de dahil olmak üzere, hiçbir düşünceye sorgusuz sualsiz inanmamamın sonucudur. Ortaokuldan başlayarak dindar bir ortamda yetiştim. İmam Hatip’te okudum ortaokulu. O dönemde din bütün sorularımı cevaplıyordu. Ya da ben öyle sanıyordum. Her müslüman çocuk/genç gibi önce inanmıştım, aklımı da o inancıma delil aramak üzere kullanıyordum. Soruları da ona göre soruyordum. Din, gerçeği sorgulayan soruların yollarını çok zekice kapattığından uzun süre doğru soruları bile soramadım. Her şüpheli soruyu şeytanın bir vesvesesi kabul ediyordum. Tüm şüpheleri ortadan kaldıran en güçlü argüman ise mükemmel bir evrenin kendiliğinden var olamayacağı fikriydi. Gerisi kendiliğinden geliyordu zaten. Tek bir hücrenin yapısı, sinyal yolları, karmaşık mekanizmaların hassas ayarları, mutasyonların sürekli hastalık üretmesi, fenotipik değişikliklerin genotipi etkileyememesi ve dolayısıyla Evrim Teorisi’nin zayıflığı üniversite hayatımda da dindar kalmamı sağladı. Her ne kadar dindar da olsam hayatımın hiçbir döneminde arada bir en sağlam düşüncelerimi bile sorgulamaktan vazgeçmedim. En çok da İslam’ın inanmayanlar hakkında nasıl bir hayat önerdiğini merak ederken soru işaretleri oluşmaya başladı. Kur’an’ı o zaman ilk kez objektif okumaya başladım. Büyük bir hayal kırıklığına uğradım. Tekrar tekrar okudum, çelişkileri dindar arkadaşlarla tartıştım. Hiçbiri tatmin edici cevap veremiyordu. Hepsi sorduğum soruların mutlaka bir cevabı olduğunu ama kendilerinin yetersiz olduklarını savunuyorlardı. İlahiyatçı, doktor, öğretmenlerin kendilerini bu kadar yetersiz hissettiği bir konuda halk ne kadar yeterli olabilirdi? Veleve ki, cevabını bilen bir kesim veya ulema var olsa bile bu daha büyük bir problem değil miydi? Neden entelektüel

Şimdi çok daha mutluyum. Sonsuz bir hayat, bir cennet isteğim de yok. Tek kötü olan şey fikirlerimi dinlemeye tahammül edecek insan sayısının azlığı. Çok yalnızız. Buraya yazmamın nedeni de belki de bu yalnızlığın bir sonucu.

dindarların bile düşüncesi net değildi? İslam'ın gerçekten ilahi bir din olması ümidiyle tekrar tekrar okudum. Caner Taslaman, Mustafa İslamoğlu, Ali Şeriatî, Humeyni, Yaşar Nuri Öztürk, Seyyid Kutup, Mevdudi vb. okudum. Çok istedim gerçekten bir yaratanın olmuş olmasını. Sanırım öldükten sonra da sonsuza kadar yaşama fikrinin cazibesinden kaynaklanıyordu bu istek de. Ama gerçekçi olmak gerekirse her okuyuşumda üzülerek de olsa ateizme bir adım daha yaklaştım. Şu anda kafam çok rahat. Çelişkili bir dine inanmanın ağır yükünden kurtulunca çok hafiflediğimi hissettim. Bu hafifliğin ilginç bir mutluluk verdiğini gördüm. Hayata daha pozitif yaklaştım. Ahlaki kuralların aslında sosyal bir toplumda mutlu olmanın kuralları olduğunu, bunu bireysel olarak zedelememin sonradan hem bana hem sevdiklerime negatif yansıyacağı bilinciyle daha ahlaksız da olmadım, daha vicdansız da. İyi olmak için dinin gerekmediğini hatta dinin çoğu yerde kötülüklerin (ör: şiddet) kaynağı olduğunu gördüm. Şimdi çok daha mutluyum. Sonsuz bir hayat, bir cennet isteğim de yok. Tek kötü olan şey fikirlerimi dinlemeye tahammül edecek insan sayısının azlığı. Çok yalnızız. Buraya yazmamın nedeni de belki de bu yalnızlığın bir sonucu.

Barış

Her insan ateist doğar, aile kendi inancını çocuğa bir damga gibi verir ve öyle yetiştirilir. Kimliklerimize bile doğar doğmaz yazdırılır. Sonrasında -istisnalar harici- kişiler tıpkı dil gibi farkında olmadan ailesinin dinini benimser ve tüm hayatını öyle tamamlar.

İsmim Barış; ben de sayısı az olan fakat sayısı gün geçtikçe artan o istisna kişilerden biriyim. Yirmili yaşlarıma varırken olgunlaşan irademle bir seçim aşamasına geldim ve yazının ilerleyen kısmında anlatacaklarımın sonucunda ateist oldum. “Nasıl ateist oldun?” sorusunu daha da uzun uzadıya cevaplayabilirim ama “Nasıl Müslüman olmuştun?” ya da “Neden Müslüman olmuştun?” diye sorarsanız bir cevap veremem. Çünkü Müslümanlığı seçtiğim bir süreç hatırlamıyorum. Ateist olana dek doğduğumda ailem tarafından verilen o kimliği taşıdım. İlkokul yıllarında bir cemaatin okulunda öğretim gördüm. Bulduğum ortamın da etkileriyle dindar denilebilecek bir Müslümandım. Liseli yaşlarda kafamda Tanrı inancımı sarsan sorular oluştu. Bu soruların en başında merhametli bir Tanrı'nın nasıl olup da bunca kötülüğe suskun kaldığıydı. Yıllarca kendime verdiğim “imtihan dünyası” cevabı artık beni tatmin etmiyordu. Çünkü görüyordum ki “şehit” olanlar hep yoksul ailelerin evlatlarıydı. Ameliyat ücreti karşılanmadığı için çocuk yaşta ölen yoksullar vardı. Ya da ucuz bir vakfın okulunda tecavüzcü sapık hocalara maruz kalan çocuklar, kaliteli bir koleje gönderecek parası olmayan yoksul ailelerin çocuklarıydı. Bunlara ek olarak imtihanın parçası dedikleri ölümü kaderle ilişkilendiriyorlar. Fakat Afrika'da ortalama ölüm yaşı 40 iken, Avrupa'da bu sayı 90'dı. Galiba imtihan dedikleri her coğrafyada farklı ve adil değildi. Ya da söz konusu ölüm yaşı Tanrı yazgısı bir kader ile ilişkili değil, ülkelerin gelişmişlik ve zenginlik düzeyiyle ilgiliydi.

İnançlı olan insanlardan kaç tanesi dinini seçtiği süreci hatırlıyor? Bir seçim yapmak için seçim yapacaklarının ne olduğunu bilmek gerekir. Peki dünyada sayısı 4.000'i bulan inançların hepsinin içeriğini bilerek içlerinden şu an inanıyor olduğu dini seçen teist var mıdır? İnanıyor olduğu dinin gerçek, diğer binlerce dininse yalan olduğu kanısına nasıl vardılar?

Tüm bunları düşünürken artık bir şeyi fark etmiştim; Tanrı her seferinde güçsüzleri sınıyordu. Kafam karıştı. Önümde iki seçenek vardı; ya sorgusuz sualsiz söylenenlere inanarak emirlerle yaşayacaktım ya da gerçeklerin peşine düşecektim. Ben inanmayı değil bilmeyi istiyordum ve ikinci seçeneği seçtim. Tanrı da dini sorgulayıp akıl süzgecinden geçirdikten sonra inanmamı isterdi, diyerek sorgulayıp araştırmaya başladım. İlk iş olarak yıllarca okulda Arapçasını okuduğum Kuran'ın biz insanlara neleri emrettiğine, ne yapmamızı istediğine, cennette neler olduğuna, cehennemde ne olacağına, Kuran'ın bilimle tezatlığı ya da eksikliği olup olmadığına bakmak için meal okumaya başladım. Okumaya başladığımdaysa yıllarca bilinçaltımda taşıdığım o sorgulanmaz otoritenin korkusunu biraz olsun yenerek kutsallığı konusunda şüpheyi düştüm. Evet şüphe duymak zordu, bunlar yıllardır inandıklarım olduğu için daha zordu. Ama kandırılmış olmaktan çok daha iyiydi.

Sizle birkaç yıl süren ve ateist olmama sebep olan araştırmalarımın, sorgulamalarımın bir kaçını paylaşmak isterim. Bunların en başında kutsal kitapların bilimsellikleri geliyor. Bu çerçevede kutsal kitapların içeriğini araştırdım fakat dinazorların, uçan dev kuşların neden yaratılıp sonra da yok edildiğini bilen bir kutsal kitap olmadığını gördüm. Eğer gerçekten Tanrı yazgısı olsalardı dünya için çok önemli olan bu konuyu önceden bilirdilerdi. Neyse ki bilim hepsini cevapladı ve cevaplamaya devam ediyor. İnanç ile ilgili sorulması gereken en önemli sorulardan biri de ailemizin ve çevremizdekilerin sahip olduğumuz din üzerindeki etkisinin ne olduğuydu? Dünya üzerindeki dinleri biraz inceleyip düşündüğümde fark ettim ki insanların sahip oldukları dini kendileri değil; coğrafyaları belirliyor, aileleri onlar doğduğunda çoktan seçmiş oluyorlar. Ebeveynler çocukların aklını kendi inanç ve doğmalarıyla doldurmadıklarında görecektirler ki, inanç tanrısal değil aileseldir. Örnek vermek gerekirse, Hindistan'da ayinlerde kutsanan bir çocuk büyüdüğü zaman Hindu din önderi olacak ve İslamı, Hristiyanlığı ve diğer tüm dinleri Hinduizme davet edecektir. Bununla da kalmayacak, onlara yanlış yolda olduklarını söyleyecektir. Bunun dışında bir olasılık pek mümkün görünmüyor. Aynı şekilde bir Müslüman, bir Hristiyan, bir Budist ailenin çocuğu da neredeyse istisnasız aynı çağırışı yapacaktır: "Artık yanlış yoldan dönün, gerçek olan din bizimkisi". Richard Dawkins bu durumu çok güzel özetlemiş aslında: "Tanrı ne kadar düşünceli değil mi? Her şeyi o kadar güzel ayarlamış ki, nerede doğarsan doğ, oranın yerel dini hep gerçek olan din çıkıyor."

Peki ya dinlerin emirleri altında kadın olmak nasıldı? Kutsal kitaplar okunduğunda görülebilir ki, dinler erkeğe itaat ederek köle gibi yaşayan, özgürlük ve eşitlik talep etmeyen kadınlar istiyordu. Ve eğer emirlere uymazsa recm edilerek ya da kırbaçlanarak cezalandırılmalarını emrediyordu. Kutsal kitapların içeriğinde kadınlarla ilgili tüm bu emirleri okuduktan sonra bir sonuca vardım: Kadın Tanrı'ya taptığını sanıyordu, oysa taptığı şey erkeğin kurduğu egemenlik sisteminden başka bir şey değildi. Bunların dışında siz de din ve inançların tarihini biraz araştırdığınızda

**Dünya üzerindeki dinleri biraz
inceleyip düşündüğümde fark ettim
ki insanların sahip oldukları dini
kendileri değil; coğrafyaları belirliyor,
aileleri onlar doğduğunda çoktan
seçmiş oluyorlar. Ebeveynler çocukların
aklını kendi inanç ve doğmalarıyla
doldurmadıklarında görecektirler ki,
inanç tanrısal değil aileseldir.**

görebilirsiniz ki, en eski dönemlerden bu yana bir çok din ve inanç, toplumları her vicdansızlığa yönlendirebilmiş, her canlıya acı vermelerine sebep olabilmıştır. Örneğin Van kedileri eski uygarlıklarda, önce kutsal sayılarak tapılmış sonra bu kedilere şeytani özellikler atfedilerek işkenceye maruz bırakılmış, yakılmıştır. Örnekleri çoğaltmak da mümkün. Mesela eski Ahit'deki Kefaret Günü ayinlerinde Yahudi kavminin günahları kura ile seçilen bir erkek keçiye yüklenirdi. Sonrasında Azazeladlı kötü ruhu yatıştırmak ve Yahudi kavmini günahlarından arındırmak için Kudüs dışında bir uçurumdan aşağıya atılırdı.

Hepsinden önemlisi, bugün en yaygın olan dinler arasındaki yaşanmış savaşlar yüzünden bir çok insanın öldüğünü, kutsal kitaplardaki emirler ve batıl inançlar ile büyük acılara maruz kaldıklarını hepimiz bilmekteyiz. Haçlı seferleri, cihadçı intihar bombacıları, İsrail-Filistin savaşları, 11 Eylül, Hindistan-Pakistan bölünmesi, Keşmir sorunu, Sırp-Hırvat-Müslüman katliamları, ciltlerinin bir kısmı göründü diye kadınların kırbaçlanması, sevdiği insanla evlenmeden birlikte olanlara sopa vurulması veya recm edilmesi, kız çocuklarının sünnet edilmesi, kafirlerin ve dinden dönenlerin halka açık yerlerde kafalarının kesilmesi... Evet, Tanrı adına öldürülenlerin sayısı kanserden ölenlerin sayısından çok daha fazla, ve biz hala kansere çözüm arıyoruz! Tüm her şey tamam ama peki onca din adamı yanlış mı biliyordu? Yanlış mı biliyorlar bilmiyordum ama, din adamlarının bir araya gelip evsizler için proje yaptıklarını hiç görmemiştim. Bunun sebebini başta Türkiyeliler olmak üzere din adamlarını tanıyıp araştırınca anladım, sebebi oldukça basitmiş; o işte para olmaması! Din adamlarının neredeyse hepsi din ile insanların beyinlerini uyuşturarak vicdan sömüren tacirlerdi. Yine onlar toplumun gelişim mekanizmasının önünde duran ve din faşizmini aşıl原因 kimselerdi.

İçime sinmeyen bir durum daha var. Tanrı'nın her çarşamba soğukta evsizlere çorba dağıtan Ateizm derneği üyelerini sırf kendisinin varlığına inanmadılar diye sonsuza kadar cehenneme, sapık, kadın düşmanı, din tüccarı şarlatan hocaları da sırf inandılar diye cennette gönderecek olmasını vicdanım ve aklım almıyor. Kısaca özetlemek gerekirse, önümde mavi ve kırmızı olarak iki yol vardı. Kırmızı yolda mucize olduğu söylenen efsaneler, hurafeler ve korkular vardı. Düşünüp sorgulamak yerine kitleye ayak uyduranlar vardı ve tek bir şeyin peşinden gidiyorlardı; emirler. Mavi olan yolda ise inanmak yoktu, bilmek vardı. Biraz karmaşık olan bu yolda düşünen, sorgulayan insanlar vardı ve en önemli soruyu soruyorlardı: Neden? 17 yaşımda diğer bir çok insan gibi ben de bu yol ayrımına geldim ve mavi yolu seçtim. Sonucundaysa ateist oldum. Evet, ben ateistim. Sevginin kutsallığına, vicdanın yüceliğine; her ırkın, rengin, cinsiyetin tam eşitliğine inanıyorum; hayvanlar dahil. Hepsi bu... Türkiye'de Müslümanlar nasıl "Elhamdülillah Müslümanım" diye her fırsatta rahatlıkla etnik kimliğini dile getirebiliyorsa biz Ateistlerin de kimliğini rahatlıkla söyleyebildikleri bir ülke dileğiyle. Hoşça kalın.

Sevgili okuyucularımız, bildiğiniz üzere dergimizde nonteist bireylerin nasıl nonteist olduğuna dair hikayelerini paylaşmaktayız.

Siz de dergimizde nasıl nonteist olduğunuza dair hikayenizi paylaşmak isterseniz, hikayenizi info@ateistdergi.com adresine gönderebilir ya da [sitemizdeki formdan](#) bize yazabilirsiniz.

ATEİST DERGİ

www.ateistdergi.com

/ ateistdergi

/ ateist_dergi

/ ateistdergi

/ ateistdergi

/ ateistdergi

Image Credit : www.pixabay.com